



EUROPOS SĄJUNGOS
TEISINGUMO TEISMAS



2018 M. METINIS PRANEŠIMAS

METŲ APŽVALGA

„Europos Sąjungos Teisingumo Teismas – Sąjungos teisės laikymosi garantas 500 mln. piliečių“

curia.europa.eu



2018 M. METINIS PRANEŠIMAS

Metų apžvalga

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas – viena iš septynių Europos Sąjungos institucijų.

Šios Sąjungos teisminės institucijos uždavinys – užtikrinti Europos Sąjungos teisės laikymąsi, vienodai aiškinant ir taikant Sutartis. Savo jurisprudencija ši institucija prisideda prie Sąjungos vertybių puoselėjimo ir vieningos Europos kūrimo.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismą sudaro du teismai: Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas.

Turinys

Pirmininko įžanginis žodis	5
1 2018-ieji trumpai	A/ Metai nuotraukose8 B/ Metai skaičiais 18
2 Teisminė veikla	A/ Svarbiausių metų sprendimų apžvalga 22 B/ Svarbiausi teisminę veiklą apibūdinantys skaičiai 42
3 Atvirumo ir bendradarbiavimo metai	A/ Svarbiausi renginiai 48 B/ Svarbiausi skaičiai 52
4 Teisingumą vykdyti padedanti administracija	A/ Nuolatinės efektyvumo paieškos 56 B/ Skaičiai ir planai 63
5 Žvilgsnis į ateitį	67
6 Likite su mumis!	70



„Nepaliaujamai puoselė-
damas ir konsoliduoda-
mas pagrindines vertybes,
kuriomis pagrįsta teisinė
Sąjunga ir dėl kurių ne-
galimos jokios nuolaidos
ar kompromisai, **Europos
Sąjungos Teisingumo Teis-
mas** išlieka tvirtas ir sta-
bilus Europos projekto
ramstis.“



PIRMININKO IŽANGINIS ŽODIS

Prieš 100 metų Europa buvo nuniokota itin daug gyvybių nusinešusio konflikto. Šiandien daugiau kaip 500 mln. visų kartų piliečių gali paliudyti precedento neturinčią istorinę raidą: laipsniškai sukurta Europos Sąjunga, puoselėjanti jos valstybėms narėms bendras pagrindines vertybes ir per savo institucijas užtikrinanti taiką, laisvę, demokratiją, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms.

Turime nepamiršti puikių Europos integracijos laimėjimų, ypač dabar, kai Europa turi įveikti nežinomąją dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Sąjungos, dramatišką migracijos krizę ir tarp valstybių narių kilusią įtampą dėl teisinės valstybės principo laikymosi kai kuriose iš jų.

Šiomis aplinkybėmis, nepalaujamai puoselėdamas ir konsoliduodamas pagrindines vertybes, kuriomis pagrįsta teisinė Sąjunga ir dėl kurių negalimos jokios nuolaidos ar kompromisai, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas išlieka stabilus ir tvirtas Europos projekto ramstis.

Kokybiškas, aiškus, veiksmingas ir skaidrus teisingumas – būtent taip Teisingumo Teismas stengiasi padėti atkurti visų piliečių – darbuotojų, vartotojų, verslininkų, politikų ar valstybės tarnautojų – pasitikėjimą Europos integracija.

2018-ieji Sąjungos teismams buvo išskirtiniai dėl kelių priežasčių. Vertinant iš teisminės veiklos perspektyvos, tai – rekordiniai metai, nes gautų ir baigtų nagrinėti bylų skaičius buvo didžiausias institucijos istorijoje. Be to, 2018-aisiais pradėjo veikti Europos teisminis tinklas – tikra Teisingumo Teismo ir valstybių narių konstitucinių ir aukščiausiųjų teismų mainų platforma.

Galiausiai, Bendrasis Teismas žengė svarbų žingsnį skaitmeninimo link, nes nuo 2018 m. gruodžio 1 d. šis teismas ir šalių atstovai teisiniais dokumentais keičiasi tik per taikomąją programą *e-Curia*. Dėl šios programos abu institucijų sudarantys teismai gali maksimaliai pasinaudoti galimybe greitai perduoti informaciją elektroniniu būdu ir sutaupyti daug popieriaus, taip sumažindami institucijos anglies pėdsaką.

Toliau šiame leidinyje aiškiai ir glaustai apibūdinami svarbiausi 2018 m. sprendimai ir jų poveikis kasdieniam Sąjungos piliečių gyvenimui. Taip pat minimi svarbiausi institucijos gyvenimo įvykiai, o keliuose infografikuose vaizduojami reikšmingiausi skaičiai, leidžiantys susipažinti su Teisingumo Teismo ir administracijos, kuri padeda jam atlikti savo užduotį – vykdyti teisingumą Europoje, veikla.

Įdomaus skaitymo!

Koen Lenaerts

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininkas



2018

2018-IEJI TRUMPAI





Sausio 1 d.

Europos Sąjungos teisminio tinklo veiklos pradžia

Europos Sąjungos teisminis tinklas, įkurtas 2017 m. Romos sutarčių 60-ąjį metinių proga, skirtas stiprinti teisinį bendradarbiavimą užtikrinant kokybišką teisingumą Europoje. Visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis veikianti bendradarbiavimo platforma sukurta siekiant pasidalyti Europos ir nacionalinių teismų vykdančią savo uždutis atliktų darbų rezultatais. (Žr. p. 58)



Teisingumo
Teisme gauta byla
Glawischnig-Piesczek

Austrijos Aukščiausiasis Teismas klausia, ar prieglobos teikėjui, koks yra „Facebook“, gali būti nustatyta pareiga blokuoti socialinio tinklo vartotojo paskelbtą neapykantą kurstantį komentarą ir ar jis privalo atlikti paiešką, kad galėtų savo svetainėse visame pasaulyje blokuoti identiško turinio žinutes (C-18/18).



Sprendimas F

Negali būti atliekamas prieglobsčio prašytojo psichologinis patikrinimas, siekiant nustatyti jo **seksualinę orientaciją**, nes tai būtų neproporcingas kišimasis į jo privatų gyvenimą (C-473/16).
(Žr. p. 27)



Sausio 29 d.

Teisingumo Teisme gauta byla CCOO

Audiencia Nacional (Centrinis teismas, Ispanija) klausia Teisingumo Teismo, ar įmonės turi pareigą turėti jų personalo faktinio darbo laiko apskaitos sistemą, kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi darbo valandų grafiko, ir kontroliuoti viršvalandžių skaičių (C-55/18).



Vasario 1 d.

40-osios Teisingumo Teismo vertimo žodžiu tarnybos įsteigimo metinės

Savo veiklos pradžioje, siekdamas užtikrinti sinchroninį vertimą teismo posėdžiuose, Teisingumo Teismas naudodavosi tik Europos Parlamento vertimo žodžiu tarnybų paslaugomis. Nuo 1978 m. vasario 1 d. Teisingumo Teismas turi savo vertėjų žodžiu padalinį, kad užtikrintų jo poreikius atitinkančias kokybiškas paslaugas. Teisingumo Teismas mini 40-ąsias savo vertimo žodžiu tarnybos įkūrimo metines Didžiojoje teismo posėdžių salėje.



Vasario 1 d.

Teisingumo Teisme gauta byla Komisija / Vengrija

Komisija mano, kad užsienio aukštojo mokslo įstaigų, ypač tų, kurios nepriklauso Europos ekonominei erdvei, veiklos sąlygos Vengrijos teritorijoje pažeidžia Sąjungos teisę (C-66/18).



Vasario 14 d.

**Teisingumo
Teisme gauta byla
*Komisija / Italija***

Komisija kaltina Italiją pažeidus Direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su **pavėluotu mokėjimu**, atliekamu pagal komercinius sandorius, nes ji neužtikrino, kad valdžios institucijos neviršytų 30 arba 60 kalendorinių dienų terminų savo komercinėms skoloms sumokėti (C-122/18).



Vasario 21 d.

**Bendrajame
Teisme gauta byla
*Austrija / Komisija***

Austrija ginčija sprendimą, kuriuo Komisija leido Vengrijai suteikti valstybės pagalbą, kuria siekama paremti dviejų naujų branduolinių reaktorių įrengimą Pakšo II atominėje elektrinėje (T-101/18).



Kovo 1 d.

**140-osios Bulgarijos
išsivadavimo metinės**

1878 m. pasirašius San Stefano taikos sutartį, Bulgarijai pavyko išsivaduoti iš penkis šimtmečius trukusio Osmanų dominavimo ir atkurti savo vietą Europos žemėlapyje. Kovo 1 d. Teisingumo Teismas mini šias 140-ąsias metines, kuriose dalyvauja teismų nariai, institucijos darbuotojai ir pakviestieji asmenys.



Kovo 14 d.

Sprendimas *TestBioTech / Komisija*

Genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) poveikis žmonių ar gyvūnų sveikatai gali būti priskiriamas prie aplinkosaugos srities. Taigi nevyriausybinių organizacijų turi teisę dalyvauti priimant sprendimus dėl maisto produktų, kurių sudėtyje yra GMO, pateikimo rinkai (T-33/16). (Žr. p. 33)



Balandžio 17 d.

Sprendimas *Krüseman ir kt.*

Oro transporto bendrovė negali atsisakyti keleiviams sumokėti kompensaciją už skrydžio atšaukimą arba atidėjimą ilgam laikui dėl skrydžių įgulos narių „laukinio streiko“ (C-195/17).



Balandžio 26 d.

Sprendimas *Messi*

Lionel Messi gali įregistruoti savo prekės ženklą „MESSI“ drabužiams ir sporto prekėms. Futbolininko žinomumas neutralizuoja esamus panašumus su prekės ženklu „MASSI“ (kuriuo taip pat žymimos sporto prekės) ir pašalina bet kokią galimybę šiuo ženklus supainioti (T-554/14). (Žr. p. 31)



Balandžio 28 d.

20-osios sprendimų *Kohl* ir *Decker* metinės

Šiais istoriniais sprendimais Teisingumo Teismas leido, kad **medicininės priežiūros** paslaugos būtų teikiamos ir **medicinos produktai** įsigijami **užsienyje** be išankstinio pacientų valstybinės ligonių kasos leidimo ([sprendimai C-158/96 ir C-120/95](#)).

(Žr. aiškinamąjį lankstinuką apie [Teisingumo Teismą ir sveikatos priežiūrą](#))



Gegužės 20–23 d.

Oficialus vizitas į Švediją

Teisingumo Teismo delegacija vyksta į Švediją susitikti, be kita ko, su Aukščiausiojo Teismo, Vyriausiojo administracinio teismo, Svea apeliacinio teismo ir Stokholmo apeliacinio administracinio teismo nariais.
(Žr. p. 51)



Gegužės 22 d.

Bendrajame Teisme iškelta byla *Amazon / Komisija*

Amazon prašo Teisingumo Teismo panaikinti sprendimą, kuriuo Komisija nurodė Liuksemburgui susigrąžinti iš **Amazon** neteisėtas mokesčių lengvatas, kurios sudarė maždaug 280 mln. EUR (T-318/18).



Gegužės 23–26 d.

FIDE kongresas

Kas dvejus metus rengiamas XXVIII-asis Tarptautinės Europos teisės federacijos kongresas (FIDE) įvyko Estorilyje (Portugalija). Nagrinėjamos trys pagrindinės temos: vidaus rinka ir skaitmeninė ekonomika, mokesčiai, valstybės pagalba ir konkurencijos iškreipimai, taip pat Sąjungos išorės politika. (Žr. p. 49)



Gegužės 29 d.

Sprendimas *Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen ir kt.*

Tai, kad ritualinis skerdimas be apsvaiginimo turi būti atliekamas patvirtintoje skerdykloje, nepažeidžia **religijos laisvės** (C-426/16). (Žr. p. 27)



Gegužės 31 d.

Nauji Audito Rūmų nariai

Dalinio Europos Auditų Rūmų narių sudėties atnaujinimo proga Tony Murphy (Airija), Eva Lindström (Švedija), Hannu Takkula (Suomija) ir Annemie Turtelboom (Belgija) iškilmingai prisiekė, kaip numatyta pagal Sutartis.

Audito Rūmų nariai per iškilmingą posėdį, kuris vyksta Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, įsipareigoja tinkamai vykdyti savo pareigas.



Birželio 5 d.

Sprendimas *Coman ir kt.*

Vienoje valstybėje narėje teisėtai sudaryta **homoseksualų santuoka** turi būti pripažįstama kitose valstybėse narėse, kad būtų suteikta išvestinė teisė gyventi šalyje sutuoktiniui, kuris nėra ES šalies pilietis. Tačiau ši pareiga neįpareigoja valstybės narės savo teisėje numatyti homoseksualų santuokos (C-673/16). (Žr. p. 27)



Birželio 14 d.

„L’Erma – Ritratto del c.d. Pseudo Seneca“ oficialus perdavimas

Teisingumo Teismas priėmė Neapolio nacionalinio archeologijos muziejaus paskolintą Farnese kolekcijos skulptūrą. II a. pr. Kr. graikų bronzinio prototipo kopija, pagaminta II a. antroje pusėje, manoma, vaizduoja Seneką Jaunąjį (4 m. pr. Kr. – 65 m.). Vis dėlto, remiantis patikimiausiomis dabartinėmis hipotezėmis, tai yra Graikijos poetas ir ūkininkas Heziodas. Ši skulptūra pakeičia skulptūrą „L’Erma di Socrate“, kurią Teismui 2017 m. vasario mėn. buvo paskolinęs tas pats muziejus.



Liepos 10 d.

Sprendimas *Jehovan todistajat*

Religinė bendruomenė, kaip antai Jehovos liudytojai, kartu su tikėjimą skelbiančiais savo nariais, yra asmens duomenų, kurie surinkti vykdant skelbimo „nuo durų iki durų“ veiklą, valdytojai (C-25/17). (Žr. p. 28)



Rugsėjo mėn. //

Rugsėjo 13 d.

Sprendimas *Wind Tre*

Į SIM korteles iš anksto įdiegtos ir aktyvuotos mokamos paslaugos yra agresyvi ir nesąžininga komercinė veikla, kai vartotojai apie tai neinformuojami iš anksto (C-54/17 ir C-55/17).
(Žr. p. 22)



Spalio mėn. //

Spalio 2 d.

Teisingumo Teisme gauta byla *Komisija / Lenkija*

Komisija mano, kad Lenkijos įstatymas, kuriuo sutrumpintas Aukščiausiojo Teismo **teisėjų pensinis amžius** ir Lenkijos Respublikos prezidentui suteikiama diskrecija pratęsti jų įgaliojimų vykdymo terminą, prieštarauja Sąjungos teisei (C-619/18).



Spalio 4 d.

Diena, skirta aptarti šiuolaikinėms teisės bibliotekoms kylančius iššūkius

Aukšto lygio ekspertai ir įvairių Europos bibliotekų, institucijų, konstitucinių ir aukščiausiųjų teismų atstovai susitiko pasidalyti nuomonėmis apie teisės bibliotekų ateitį. Iš esmės modernizuota Teisingumo Teismo biblioteka vis plačiau naudojasi naujosiomis technologijomis ir skaitmeniniais ištekliais ir tęsia bendradarbiavimą su kitomis specializuotomis bibliotekomis, kad galėtų teikti aukštos kokybės paslaugas savo lankytojams.
(Žr. p. 50)



Spalio 8 d.

Dalinis Teisingumo Teismo sudėties atnaujinimas ir šešių naujų narių kadencijos pradžia

Kas trejus metus atnaujinant Teisingumo Teismo sudėtį teisėju arba generaliniu advokatu naujai šešerių metų kadencijai paskirti: Alexander Arabadjiev (Bulgarija), Jean-Claude Bonichot (Prancūzija), Thomas von Danwitz (Vokietija), Carl Gustav Fernlund (Švedija), Egils Levits (Latvija), Constantinos Lycourgos (Kipras), Jiří Malenovský (Čekija), Alexandra Prechal (Nyderlandai), Yves Bot (Nyderlandai), Maciej Szpunar (Lenkija).

Taryboje posėdžiaujančių valstybių narių vyriausybės atstovai paskyrė keturis naujus teisėjus: Lucia Serena Rossi (Italija), Irmantas Jarukaitis (Lietuva), Peter George Xuereb (Malta) ir Nuno José Cardoso da Silva Piçarra (Portugalija). Taip pat paskirti du nauji generaliniai advokatai: Giovanni Pitruzzella (Italija) ir Gerard Hogan (Airija).

Šeši nauji nariai prisiekė per iškilmingą posėdį Teisingumo Teisme.



Spalio 9 d.

Bendrajame Teisme gauta byla *Google ir Alphabet / Komisija*

Google prašo Teisingumo Teismo panaikinti Komisijos sprendimą, kuriuo jai skirta 4,34 mlrd. EUR bauda dėl neteisėtos praktikos, susijusios su „Android“ mobilieisiais įrenginiais, siekiant sustiprinti jos paieškos sistemos dominuojančią padėtį (T-604/18).



Lapkričio 7 d.

Lenkijos nepriklausomybės 100-osios metinės

1918 m. lapkričio 11 d. Lenkija, kurią buvo pasidalijusios Rusijos, Austrijos-Vengrijos imperijos ir Prūsija, atgavo nepriklausomybę. Teisingumo Teismas paminėjo 100-ąsias šios nepriklausomybės metines surengdamas konferenciją „Lenkijos demokratijos iššūkiai praėjus šimtmečiui po Lenkijos nepriklausomybės atkūrimo“, kurioje dalyvavo teismų ir personalo nariai.



Lapkričio 18– 20 d.

Teisėjų forumas

Per šį kasmet vykstantį forumą 28 valstybių narių nacionaliniai teisėjai ir Teisingumo Teismo nariai dviem dienoms susitinka, kad pasidalytų nuomonėmis įvairiais Sąjungos teisės klausimais ir stiprintų valstybių narių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimą.
(Žr. p. 50)



Gruodžio 3 d.

**Teisingumo
Teisme gauta byla
*Deutsche Umwelthilfe***

Bavarijos administracinis teismas (Vokietija) klausia Teisingumo Teismo, ar tuo atveju, jei valstybė nepaiso galutinio teismo sprendimo, kuriuo ji įpareigojama atnaujinti oro kokybės veiksmų planą (Miuncheno miestas), Sąjungos teisė leidžia skirti administracinį areštą valstybės pareigūnams, jeigu valstybei skirtos piniginių sankcijų pasirodo neveiksmingos (C-752/18).



Gruodžio 4 d.

**Parodos „Europos
Sąjungos Teisingumo
rūmai – 10 metų“
vernisažas**

2008 m. Teisingumo Teismas persikėlė į savo naujuosius Rūmus – pastatą, simbolizuojantį Europos teisingumą. Naują pastatą infrastruktūrą sudaro naujieji Rūmai, Žiedas, Galerija ir du Bokštai. Teisingumo Teismas paminėjo 10-ąsias naujų pastatų inauguracijos metines surengdamas parodą, kurioje apžvelgiami svarbiausi pastarojo dešimtmečio įvykiai Teisingumo Teismo, kaip institucijos, teismo ir administracijos, gyvenime.



Gruodžio 10 d.

**Sprendimas
*Wightman ir kt.***

Jungtinė Karalystė gali vienašališkai atšaukti pranešimą apie savo ketinimą **išstoti iš Sąjungos** pagal Europos Sąjungos sutarties (ESS) 50 straipsnį (C-621/18).
(Žr. p. 39)

B | METAI SKAIČIAIS INSTITUCIJA 2018-AISIAIS

2018 M.
BIUDŽETAS

410

mln. EUR

Statistikos požiūriu 2018-ieji toliau išsiskyrė labai intensyvia teismine veikla. Tai rodo išskirtinis išnagrinėtų bylų skaičius: visoje institucijoje – 1 769 bylos (palyginti su 1 594 bylomis 2017 m. ir 1 628 bylomis 2016 m.) ir kiekviename iš dviejų teismų (760 bylų išnagrinėjo Teisingumo Teismas ir 1 009 bylas – Bendrasis Teismas). Be to, gautos iš viso 1 683 naujos bylos (palyginti su 1 656 bylomis 2017 m.), o tai patvirtina darbo krūvio didėjimo tendenciją.

Šis darbo krūvis taip pat atsispindėjo administracijos tarnybų, kasdien aptarnaujančių teismus, veikloje.

75

teisėjai

11

generalinių advokatų

2 217

pareigūnų ir tarnautojų

39 %
vyrų
872

61 %
moterų
1 345

iš 28 valstybių narių

Aukštas pareigas administracijoje einančių moterų skaičius Teisingumo Teisme viršija Europos institucijų vidurkį.

663

moterų užima
administratoriaus pareigas
(53 %)

27

moterų užima vadovaujančias pareigas (37,5 %)

21 vidurinėsios grandies vadovų pareigybė (37 %)

6 vyresniųjų vadovų pareigybės (40 %)



Teisminės veiklos metai (visuose teismuose bendrai)

1 683

gautos bylos

1 769

išnagrinėtos bylos

163 642

procesiniai dokumentai, įtraukti į kanceliarijos registrą

Vidutinė proceso trukmė



maždaug **18** mėnesių

Teisingumo Teisme 15,7 mėnesio
Bendrąjame Teisme 20 mėnesių

Procesinių dokumentų,
pateiktų per e-Curia,
procentinė dalis

Teisingumo Teisme: 75 %

Bendrąjame Teisme: 85 %

Prisijungimo prie e-Curia
paskyrų skaičius: 5 657



2 727

teismo pranešimai,
paskelbti Europos Sąjungos
oficialiajame leidinyje

KALBOS TARNYBOS

Kaip daugiakalbė teisminė institucija Teisingumo Teismas privalo nagrinėti bylą, nesvarbu, kuria iš oficialiųjų Sąjungos kalbų ji pradėta. Vėliau jis užtikrina savo jurisprudencijos sklaidą visomis šiomis kalbomis.

24

galimos
proceso kalbos,
o tai reiškia
552 galimas
kalbines
kombinacijas

606

„teisininkai
lingvistai“, kurie
verčia rašytinius
dokumentus

23

kalbų skyriai



Teisingumo Teisme vertimas raštu atliekamas pagal privalomą kalbų vartojimo tvarką, kurioje numatyta galimybė vartoti visas 24 oficialiąsias Europos Sąjungos kalbas. Visi verčiami dokumentai yra teisiniai techniškai sudėtingi tekstai. Būtent todėl Teisingumo Teismo lingvistine tarnyboje dirba tik „teisininkai lingvistai“, turintys baigtą teisinį išsilavinimą ir labai gerai mokantys bent dvi oficialiąsias kalbas, kurios nėra jų gimtoji kalba.



1 215 000

puslapių išvertė vertimo raštu tarnyba

Vertimo poreikio
sumažinimas 2018 m.
(vidinės taupymo priemonės)

565 000 puslapių

Versti pateiktų
puslapių skaičius

1 285 000



721

teismo posėdis ir
susirinkimas, kuriuose
buvo verčiama
sinchroniškai



71

teismo posėdžių ir
susirinkimų vertėjas žodžiu

INSTITUCIJOS METAİ



2 292

nacionaliniai teisėjai apsilankė
Teisingumo Teisme – seminaruose,
mokymuose, vizituose ir
stažuotėse



Apie

20 000

lankytojų

- specialistų
- žurnalistų
- studentų
- piliečių



79

protokoliniai
renginiai





TEISMINĖ VEIKLA

2



A | SVARBIAUSIŲ METŲ SPRENDIMŲ APŽVALGA

Vartotojų apsauga

Vartotojų apsauga yra viena iš sričių, kuria nuolat rūpinasi Europos Sąjunga: taikant griežtas taisykles siekiama užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą. Taip pat siekiama, kad vartotojai geriau žinotų savo teises tam, kad galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus ir apginti savo interesus, ypač kovodami su nesąžininga komercine veikla.

Byloje dėl SIM kortelių su **iš anksto įdiegtomis ir iš anksto įjungtomis mokamomis paslaugomis** pateikimo į rinką Teisingumo Teismas pripažino, kad tai yra „neužsakytų prekių ar paslaugų pardavimas“, taigi, agresyvi ir nesąžininga komercinė veikla vartotojų atžvilgiu, kai vartotojai apie tai neinformuojami iš anksto.

→ 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas *Wind Tre* ir *Vodafone Italia*, sujungtos bylos C-54/17 ir C-55/17

Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad **vaisto, išrašyto naudoti leidime juo prekiauti nenurodytam gydymui, kompensavimas** pagal nacionalinę sveikatos draudimo sistemą neprieštarauja Sąjungos teisei. Tačiau šis vaistas turi atitikti Sąjungos farmacijos srities teisės aktus. Taigi vaistas, kuriuo iš esmės siekiama gydyti kai kuriuos vėžinius susirgimus, gali būti kompensuojamas, kai jis išrašomas akių ligai gydyti už mažesnę kainą nei kito vaisto, skirto tam pačiam gydymui.

→ 2018 m. lapkričio 21 d. Sprendimas *Novartis Farma*, C-29/17

Bendrovės Dyson, kuri gamina be dulkių surinktuvo maišelių veikiančius dulkių siurblius, pradėtoje byloje Bendrasis Teismas panaikino reglamentą dėl **dulkių siurblių energijos vartojimo ženklavimo**. Tame reglamente buvo numatyta dulkių siurblių energetinio naudingumo apskaičiavimo metodika, pagrįsta tuščia talpykla, o tai neatitiko sąlygų, kurios būtų kuo panašesnės į realias eksploataavimo sąlygas.

→ 2018 m. lapkričio 8 d. Sprendimas *Dyson, T-544/13 RENV*





Darbuotojų apsauga

Sąjungos teisėje numatyta įvairiapusė darbuotojų apsauga. Terminuotų darbo sutarčių srityje Europos socialinių partnerių bendrajame susitarime numatytos minimalios priemonės siekiant išvengti pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų padėties neapibrėžtumo. Be to, direktyva reglamentuojami tam tikri darbo laiko organizavimo aspektai, pvz., maksimali darbo laiko trukmė ir teisė į bent keturių savaičių mokamas kasmetines atostogas, kurią galima pakeisti pinigine kompensacija tik pasibaigus darbo santykiams.

Italijoje už **piktnaudžiavimą paėiliui sudarant terminuotas darbo sutartis** baudžiama automatiškai šias sutartis perkvalifikuojant į neterminuotas sutartis. Vis dėlto ši apsauga netaikoma lyrinės ir simfoninės muzikos fondų darbuotojams. Paklaustas dėl šios išimties teisėtumo, Teisingumo Teismas priminė, kad pagal bendrąjį susitarimą dėl darbo pagal terminuotas sutartis valstybės narės neįpareigojamos numatyti tokio automatinio perkvalifikavimo. Vis dėlto pagal jį draudžiama tokios sankcijos netaikyti konkrečiam sektoriui, jeigu nėra jokios kitos veiksmingos sankcijos, kurią būtų galima taikyti už šiame sektoriuje konstatuotą piktnaudžiavimą.

→ [2018 m. spalio 25 d. Sprendimas *Sciutto*, C-331/17](#)

Budėjimo laikas, kurį savanoris ugniagesys turi praleisti namuose turėdamas pareigą per trumpą laiką sureaguoti į darbdavio iškvietimus, laikytinas darbo laiku. Pareiga fiziškai būti darbdavio nurodytoje vietoje ir atvykti į darbo vietą per trumpą laiką labai riboja darbuotojo galimybes užsiimti kita veikla.

→ [2018 m. vasario 21 d. Sprendimas *Matzak*, C-518/15](#)

Dėl Sąjungos teisėje garantuojamos **teisės į mokamas kasmetines atostogas** Teisingumo Teismas išaiškino, kad darbuotojas negali jos automatiškai prarasti dėl to, kad nepateikė dėl jų prašymo. Vis dėlto, jeigu pasinaudoti savo atostogomis darbuotojas atsisakė savo noru ir suvokdamas to pasekmes, nors jo darbdavys iš tikrųjų jam sudarė sąlygas jomis pasinaudoti, jis praranda teisę į mokamas kasmetines atostogas ir teisę gauti piniginę kompensaciją darbo santykių pasibaigimo atveju.

→ 2018 m. lapkričio 6 d. sprendimai *Kreuzger ir Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften* (C-619/16 ir C-684/16)

Be to, Teisingumo Teismas dar kartą patvirtino, kad mirusio darbuotojo įpėdiniai gali iš buvusio jo darbdavio reikalauti finansinės kompensacijos už šio darbuotojo **nepanaudotas mokamas kasmetines atostogas**. Iš tiesų, mirusio darbuotojo teisė į šią kompensaciją paveldėjimo būdu gali būti perleidžiama jo įpėdiniams.

→ 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimas *Bauer ir Willmeroth*, sujungtos bylos C-569/16 ir C-570/16

Galiausiai Sąjungos teisėje nustatyta, kad kiekvienas darbuotojas turi teisę į bent keturių savaičių mokamas kasmetines atostogas, kuri pagrįsta prielaida, kad darbuotojas faktiškai dirbo referenciniu laikotarpiu. Taigi nacionalinė nuostata, pagal kurią neatsižvelgiama į **vaiko priežiūros atostogų trukmę nustatant darbuotojui garantuojamų mokamų kasmetinių atostogų trukmę**, atitinka Sąjungos teisę. Iš tiesų vaiko priežiūros atostogų laikotarpis negali būti prilygintas faktiniam darbo laikotarpiui.

→ 2018 m. spalio 4 d. Sprendimas *Dicu*, C-12/17





Pagrindinės teisės ir asmens duomenų apsauga

Europos Sąjunga grindžiama vertybėmis ir pagrindinėmis teisėmis, pripažintomis ir įtvirtintomis Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kuri tapo privaloma 2009 m. Konkrečiai kalbant, vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principais siekiama apsaugoti Sąjungos piliečius nuo diskriminacijos dėl, *inter alia*, tautybės, lyties, rasės, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ar religijos. Jau daugelį metų Teisingumo Teismas šioje srityje vis dažniau priima sprendimus, kuriuose aiškina šių pagrindinių teisių apimtį. 2018 m. jo vaidmuo buvo svarbus kovojant su asmenų diskriminacija dėl jų religijos ir seksualinės orientacijos.

Vokietijoje Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung (religinė organizacija) darbo skelbime reikalavo, kad kandidatai priklausytų Evangelikų bažnyčiai arba kai kurioms kitoms krikščionių bažnyčioms. Gavęs Vokietijos federalinio darbo teismo klausimą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad priimant į darbą bažnyčioje arba religinėje organizacijoje taikomam reikalavimui dėl priklausymo tam tikrai religijai turi būti galima taikyti veiksmingą teisminę kontrolę. Šis reikalavimas turi būti būtinas ir, atsižvelgiant į bažnyčios ar organizacijos etikos normas, objektyviai nulemtas atitinkamos profesinės veiklos pobūdžio ar vykdymo sąlygų ir atitikti proporcingumo principą.

→ 2018 m. balandžio 17 d. Sprendimas Egenberger, C-414/16

Be to, tai, kad katalikų ligoninė atleidžia iš darbo vadovaujantį gydytoją kataliką dėl po skyrybų sudarytos antros civilinės santuokos, gali būti **uždrausta diskriminacija dėl religijos**. Iš tiesų, neatrodo, jog reikalavimas, kad vadovaujantis gydytojas katalikas gerbtų santuokos šventumą ir nenutraukiamumą pagal Katalikų bažnyčios sampratą, būtų esminis, teisėtas ir pateisinamas profesinis reikalavimas, o tai patikrinti turi nacionalinis teismas.

Teisingumo Teismas taip pat išaiškino, kad visiškas diskriminacijos dėl religijos draudimas yra privalomas kaip bendrasis Sąjungos teisės principas, įtvirtintas Pagrindinių teisių chartijoje. Tai reiškia, kad bet kuris asmuo gali remtis šiuo draudimu kilus ginčui, kuriam taikoma Sąjungos teisė.

→ 2018 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas IR, C-68/17

Įvairios musulmonų asociacijos ir mečečių skėtinės organizacijos pareiškė ieškinį Belgijos Flandrijos regionui dėl jo išplatinto skelbimo, kad nuo 2015 m. visi **ritualiniai gyvūnų skerdimai be apsvaiginimo**, įskaitant per musulmonų Aukos šventę, turi būti atliekami tik patvirtintose skerdyklose. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas patvirtino, kad Europos Sąjungoje ritualinis skerdimas be apsvaiginimo gali būti atliekamas tik patvirtintoje skerdykloje. Ši pareiga nepažeidžia religijos laisvės, nes ja siekiama tik reglamentuoti naudojimąsi teise atlikti ritualinį skerdimą, atsižvelgiant į esmines gyvūnų gerovės ir gyvūnų mėsos vartotojų sveikatos apsaugos normas.

→ 2018 m. gegužės 29 d. Sprendimas Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen ir kt., C-426/16

Direktyva dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių judėjimo laisvės leidžia tokio piliečio, kuris pasinaudojo šia laisve, sutuoktiniui kartu su juo atvykti į valstybę narę, kurioje šis apsistojo.

Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad šios direktyvos sąvoka „sutuoktinis“ apima tos pačios lyties sutuoktinius. Nors valstybėms narėms paliekama laisvė spręsti, ar leisti homoseksualų santuoką, ar jos neleisti, jos negali riboti Sąjungos piliečio laisvės gyventi šalyje, atsisakydamos suteikti tos pačios lyties jo sutuoktiniui, kuris nėra ES pilietis, išvestinę teisę gyventi jų teritorijoje. Taigi valstybė narė turi pareigą **pripažinti** kitoje valstybėje narėje pagal šios teisę sudarytą **homoseksualų santuoką** vien dėl šios teisės gyventi šalyje suteikimo. Tačiau ši pareiga neįpareigoja valstybės narės savo teisėje numatyti homoseksualų santuokos institutą.

→ 2018 m. birželio 5 d. Sprendimas Coman ir kt., C-673/16

Be to, negali būti atliekamas prieglobsčio prašytojo psichologinis patikrinimas, siekiant nustatyti jo **seksualinę orientaciją**. Net jei atitinkamas asmuo turi duoti formalų sutikimą, kad būtų atlikti tokie testai, šis sutikimas nebūtinai yra laisvas, nes dėl aplinkybių, kuriose atsiduria šis asmuo, daromo spaudimo jį duoti privalu. Taigi tokios psichologinės ekspertizės atlikimas yra neproporcingas ir itin šiurkštus kišimasis į prieglobsčio prašytojo privatų gyvenimą, nes ja siekiama nustatyti pačius intymiausius jo gyvenimo aspektus.

→ 2018 m. sausio 25 d. Sprendimas F, C-473/16



Intensyvėjant asmens duomenų mainams tarp viešojo ir privataus sektoriaus subjektų, įskaitant fizinius asmenis, asociacijas ir įmones, Sąjungos teisės uždavinys – nustatyti patikimą ir nuoseklią duomenų apsaugos sistemą, nes svarbu sukurti pasitikėjimą, kuris leistų plėtoti skaitmeninę ekonomiką visoje vidaus rinkoje. 2018 m. Teisingumo Teismas priėmė kelis sprendimus dėl pareigų, susijusių su asmens duomenų rinkimu ir tvarkymu.

Facebook gerbėjų tinklalapis administratorius kartu su Facebook yra šio tinklalapio lankytojų duomenų valdytojas.

→ 2018 m. birželio 5 d. Sprendimas *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*, C-210/16

Religinė bendruomenė, kaip antai **Jehovos liudytojai**, kartu su tikėjimą skelbiančiais savo nariais yra asmens duomenų, kurie surinkti vykdant skelbimo „nuo durų iki durų“ veiklą, valdytojai.

→ 2018 m. liepos 10 d. Sprendimas *Jehovan todistajat*, C-25/17





Valstybės pagalba ir konkurencija

Laisva konkurencija yra esminis sklandaus Sąjungos vidaus rinkos veikimo elementas. Ji gerina ekonominės veiklos rezultatus ir suteikia vartotojams galimybę turėti didesnę pasirinkimą įsigyti kokybiškesnių prekių ir paslaugų konkurencingesnėmis kainomis. Sąjungos teisėje siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi laisvos ir sąžiningos įmonių konkurencijos vidaus rinkoje taisyklių. Todėl valstybės pagalba iš principo yra draudžiama, išskyrus atvejus, kai ji pateisinama ir neiškraipo konkurencijos taip, kad tai prieštarautų bendrajam interesui.



Itališkoje byloje Teisingumo Teismas panaikino Komisijos sprendimą nenurodyti susigrąžinti Italijos suteiktos neteisėtos pagalbos. Šią pagalbą sudarė nekomercinių subjektų, pavyzdžiui, bažnytiniių ar religinių įstaigų, vykdančių švietimo ar apgyvendinimo veiklą jiems priklausančiuose pastatuose, atleidimas nuo savivaldybės mokesčio už nekilnojamąjį turtą. Teisingumo Teismas pirmą kartą pripažino, kad tiesioginiai valstybės pagalbos gavėjų konkurentai turi teisę kreiptis į Sąjungos teismus dėl tokio sprendimo panaikinimo.

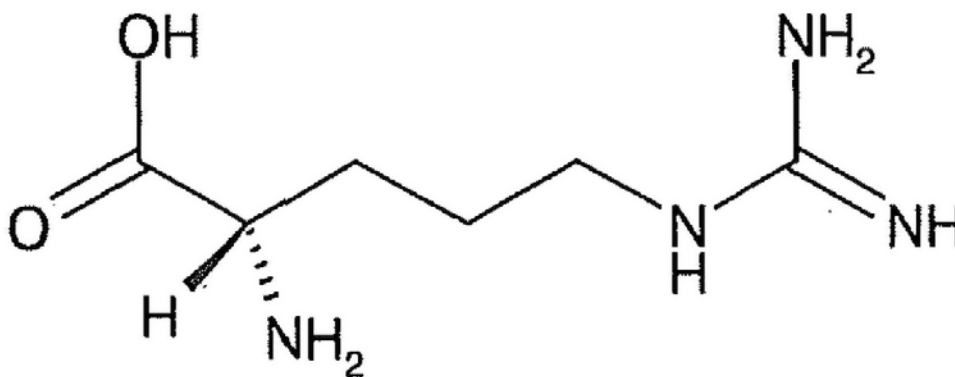
→ 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimas *Scuola Elementare Maria Montessori ir kt.*, sujungtos bylos C-622/16

Bendrasis Teismas savo ruožtu panaikino Komisijos sprendimą neprieštarauti **pagalbos schemai, kuria sukurta pajėgumų rinka** Jungtinėje Karalystėje. Šia pagalbos schema Jungtinė Karalystė siekia atlyginti pajėgumų teikėjams, kurie įsipareigoja gaminti elektros energiją arba mažinti jos suvartojimą ar jį atidėti didelės tinklo apkrovos laikotarpiais. Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija turėjo suabejoti tam tikrais numatomos suteikti pagalbos aspektais ir pradėti oficialią tyrimo procedūrą, kad galėtų geriau įvertinti jos suderinamumą su vidaus rinka.

→ 2018 m. lapkričio 15 d. Sprendimas *Tempus Energy ir Tempus Energy Technology / Komisija*, T-793/14

Bendrasis Teismas taip pat iš dalies panaikino Komisijos sprendimą, kuriuo konstatuoti **karteliai ir piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi *perindopriilo*** – vaisto nuo hipertenzijos ir širdies nepakankamumo – **rinkoje**. Vis dėlto jis patvirtino, kad tam tikri susitarimai dėl taikaus ginčų sprendimo patentų srityje dėl savo tikslo gali riboti konkurenciją.

→ 2018 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *Biogaran ir kt. / Komisija, T-677/14 ir kt.*





Copyright

Prekių ženklai ir autorių teisės

Europos Sąjunga sukūrė intelektinės nuosavybės teisių apsaugos sistemą, kuri sudaro sąlygas naudotis patikimomis prekių ženklų, dizaino ir literatūros ir meno kūrinių apsaugos priemonėmis. Visos Sąjungos priimtose taisyklėse, kurių taikymą ir laikymąsi užtikrina Teisingumo Teismas, skatina inovacijas, konkurencingumą, darbo vietų kūrimą ir mokslinių tyrimų finansavimą.

Bendrasis Teismas išaiškino **draudimo registruoti prekių ženklą dėl to, kad jis pažeidžia viešąją tvarką ir nusistovėjusius moralės principus**, apimtį. Taigi paraiška įregistruoti prekių ženklą „La Mafia se sienta a la mesa“ buvo atmesta, nes vartojamas posakis gali šokiruoti arba įžeisti Sąjungos teritorijoje bet kurį vidutiniškai jautrų ir tolerantišką asmenį.

→ [2018 m. kovo 15 d. Sprendimas *La Mafia Franchises* / EUIPO, T-1/17](#)

Bendrasis Teismas nusprendė, kad futbolininkas Lionel Messi gali įregistruoti savo prekės ženklą „**MESSI**“ drabužiams ir sporto prekėms žymėti. Nors prekės ženklas „**MASSI**“, priklausantis Ispanijos bendrovei, taip pat skirtas žymėti sporto prekėms, futbolininko žinomumas neutralizuoja esamus dviejų prekių ženklų vizualinius ir fonetinius panašumus ir pašalina bet kokią galimybę juos supainioti.

→ [2018 m. balandžio 26 d. Sprendimas *Messi Cuccittini* / EUIPO, T-554/14](#)

Autorių teisių srityje Teisingumo Teismas pripažino, kad **maisto produkto** (šiuo atveju olandiško sūrio „Heksenkaas“) **skonis** negali būti apsaugotas autorių teisėmis. Iš tiesų toks skonis negali būti laikomas „kūriniu“, nes jo negalima tiksliai ir objektyviai identifikuoti.

→ [2018 m. lapkričio 13 d. Sprendimas *Levola Hengelo*, C-310/17](#)

Galiausiai, jeigu **fotografija** yra autoriaus leidimu laisvai prieinama vienoje interneto svetainėje, norint ją paskelbti kitoje interneto svetainėje, reikalingas naujas autoriaus leidimas. Iš tiesų, toks naujas paskelbimas reiškia, kad fotografija padaroma viešai prieinama naujai visuomenei.

→ 2018 m. rugpjūčio 7 d. Sprendimas Renckhoff, C-161/17





Sveikata ir aplinka

Sąjungos aplinkos apsaugos standartai yra vieni griežčiausių pasaulyje: jais siekiama, kad ekonomika taptų ekologiškesnė, apsaugoti biologinę įvairovę ir natūralias buveines, taip pat užtikrinti aukštą sveikatos ir gyvenimo kokybės lygį Sąjungoje.

Aplinkos apsaugos srityje Bendrasis Teismas patvirtino 2013 m. Sąjungoje įvestų apribojimų tam tikriems **insekticidams** pagrįstumą, atsižvelgiant į bitėms keliamą riziką.

→ 2018 m. gegužės 17 d. sprendimai *Bayer CropScience* ir kt. / Komisija, T-429/13 ir kt.

Kita vertus, jis iš dalies panaikino naują 2016 m. Komisijos reglamentą, kuriuo nustatomos iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių **išmetamų dujinių teršalų** (azoto oksido) **ribinės vertės**, viršijančios Reglamente „Euro 6“ nustatytas ribines vertes.

→ 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimas *Ville de Paris* ir kt. / Komisija, sujungtos bylos T-339/16 ir kt.

Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) poveikis žmonių ar gyvūnų sveikatai gali būti priskiriamas prie aplinkosaugos srities, todėl remiantis reglamentu, kuriuo įgyvendinama 1998 m. Orhuso konvencija aplinkosaugos klausimais, nevyriausybinių organizacijų turi teisę dalyvauti priimant sprendimus dėl maisto produktų, kurių sudėtyje yra GMO, pateikimo rinkai. Todėl Bendrasis Teismas panaikino sprendimą, kuriuo Komisija atmetė tokios organizacijos prašymą peržiūrėti leidimą pateikti rinkai maisto produktus, maisto sudedamąsias dalis ir pašarus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų.

→ 2018 m. kovo 14 d. Sprendimas *TestBioTech* / Komisija, T-33/16

Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad organizmai, gauti naudojant **mutagenezę** (metodų visuma, leidžianti pakeisti gyvybės rūšies genomą neįterpiant svetimos DNR), yra GMO. Todėl jiems turi būti suteiktas leidimas, įvertinus riziką sveikatai ir aplinkai, ir taikomi jų atsekamumo, ženklinimo ir stebėsenos reikalavimai.

→ [2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *Confédération paysanne* ir kt., C-528/16](#)

Be to, nustatyti keli valstybių narių pažeidimai aplinkosaugos srityje: Lenkijoje toliau viršijamos **kietųjų dalelių (PM₁₀) koncentracijos aplinkos ore** ribinės vertės; Lenkijos **miškininkystės** politika, skirta kovoti su bitinio žvilgvabalio plitimu, dėl kurios kyla grėsmė saugomai Belovežo girios teritorijai; Maltos duotas leidimas **gaudyti tam tikrų rūšių laukinius paukščius**.

→ [2018 m. vasario 22 d. Sprendimas *Komisija / Lenkija*, C-336/16](#)

→ [2018 m. balandžio 17 d. Sprendimas *Komisija / Lenkija*, C-441/17](#)

→ [2018 m. birželio 21 d. Sprendimas *Komisija / Malta*, C-557/15](#)

Galiausiai, kai valstybės narės nevykdo Teisingumo Teismo sprendimo, kuriame konstatuotas jų įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę neįvykdymas, Komisija gali pateikti naują ieškinį dėl piniginių sankcijų skyrimo.

Būtent pagal šią procedūrą Graikijai, Italijai ir Ispanijai skirtos baudos dėl to, kad jos delsė įgyvendinti Sąjungos taisykles **dėl nuotekų surinkimo ir valymo**. Slovakijai savo ruožtu skirtos sankcijos už vėlavimą įgyvendinant taisykles dėl **atliekų šalinimo**.

→ [2018 m. vasario 22 d. Sprendimas *Komisija / Graikija*, C-328/16](#)

→ [2018 m. gegužės 31 d. Sprendimas *Komisija / Italija*, C-251/17](#)

→ [2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *Komisija / Ispanija*, C-205/17](#)

→ [2018 m. liepos 4 d. Sprendimas *Komisija / Slovakija*, C-626/16](#)





Energijos tiekimas

Netylant diskusijoms dėl branduolinės energijos gamybos keliamos rizikos, kelios Sąjungos valstybės narės paskelbė, kad yra pasirengusios atsisakyti šios rūšies energijos. Kitos – atvirkščiai, nusprendė toliau gaminti branduolinę energiją ir investuoja nemažai lėšų, be kita ko, į naujų reaktorių statybą. Kadangi tokios valstybės išlaidos gali sudaryti kliūčių konkurencijai energetikos rinkoje, Komisija priėmė kelis sprendimus dėl jų suderinamumo su Sąjungos teise, dėl kurių galiojimo pareikšti ieškiniai Bendrajame Teisme. Teisingumo Teismui, kuris, be kita ko, turi kompetenciją nagrinėti apeliacinius skundus dėl Bendrojo Teismo sprendimų, savo ruožtu buvo pateikti prejudiciniai klausimai dėl branduolinės energetikos sektoriaus.

2014 m. Komisija patvirtino pagalbą, kurią Jungtinė Karalystė ketino suteikti Hinklio kyšulio branduolinei elektrinei, esančiai jos pakrantėje, siekdama skatinti naujų **branduolinės energijos gamybos** pajėgumų kūrimą. Austrija Bendrojo Teismo prašė panaikinti šį sprendimą. Šis teismas atmetė ieškinį ir pažymėjo, kad kiekviena valstybė narė turi teisę pasirinkti energijos šaltinį, kuriam ji teikia pirmenybę, ir kad branduolinės energetikos plėtra gali būti viešojo intereso tikslas, pateisinantis pagalbos priemonės, net jei šio tikslo siekia ne visos valstybės narės.

→ [2018 m. liepos 12 d. Sprendimas Austrija / Komisija, T-356/15](#)

Siekiant užtikrinti elektros energijos tinklo Slovakijoje patikimumą ir stabilumą po to, kai buvo sustabdyti du Jaslovské Bohunice atominės jėgainės blokai, ši valstybė narė nustatė konkretų mokestį už Slovakijos teritorijoje pagamintos elektros energijos eksportą, įskaitant ir į valstybės nares. Teisingumo Teismas nustatė, kad valstybės narės negali nustatyti **mokesčio už jų teritorijoje pagamintos elektros energijos eksportą**, net jei šis mokestis yra skirtas užtikrinti tiekimo stabilumą toje teritorijoje.

→ [2018 m. gruodžio 6 d. Sprendimas FENS, C-305/17](#)



Euro zona

2008 m. finansų krizė paskatino Europos lygmeniu priimti nemažai taisyklių bankų ir finansų srityje. Kad būtų užtikrintas geresnis kredito įstaigų nuosavų lėšų lygio matomumas, Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė naują vertinimo priemonę – „sverto koeficientą“. Jis ypatingas tuo, kad apskaičiuojamas ne pagal kredito įstaigų investicijų (pozicijų) rizikos lygį, o iš esmės atsižvelgiant į visas jų investicijas.

Šešios Prancūzijos kredito įstaigos, kurių tiesioginę priežiūrą atlieka Europos Centrinis Bankas (ECB), paprašė leisti joms, pasinaudojant nukrypti leidžiančia nuostata, apskaičiuojant **sverto koeficientą** neįtraukti pozicijų, susijusių su taupomosiomis knygelėmis ir perduotų Prancūzijos viešajai įstaigai. Kadangi ECB atsisakė taikyti šią leidžiančią nukrypti nuostatą, kredito įstaigos kreipėsi į Bendrąjį Teismą. Nustatęs, kad naudodamasis savo diskrecija ECB padarė teisės klaidų ir akivaizdžių vertinimo klaidų, Bendrasis Teismas panaikino ECB sprendimus.



2018 m. liepos 13 d. sprendimai *Banque Postale* ir kt. / ECB, T-733/16 ir kt.



Užsienio politika ir ribojamosios priemonės

Ribojamosios priemonės – tai Sąjungos užsienio politikos priemonė, kuri gali būti ginklų embargas, lėšų įšaldymas, draudimas atvykti į Sąjungos teritoriją ir vykti per ją tranzitu, draudimas importuoti ir eksportuoti ir kt. Jomis siekiama puoselėti Sąjungos vertybes ir užtikrinti Sąjungos saugumą, remti demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir tarptautinės teisės principus, užkirsti kelią konfliktams ir išsaugoti taiką. Jos gali būti skirtos Sąjungai nepriklausančių šalių vyriausybėms, įmonėms, grupėms ar organizacijoms (pvz., teroristinėms grupuotėms), taip pat fiziniams asmenims, siekiant politikos ar elgesio pokyčių.

Dėl krizės Ukrainoje reaguodama į Rusijos veiksmus, kuriais siekiama destabilizuoti padėtį šioje Valstybėje, Taryba priėmė ribojamąsias priemones kelioms Rusijos bankams ir kelioms naftos ir dujų bendrovėms, kaip antai **Rosneft**. Siekiant padidinti Rusijos veiksmų sąnaudas, šios priemonės nustato tam tikrų finansinių operacijų ir tam tikrų didesnės rizikos prekių ir technologijų eksporto apribojimus, riboja patekimą į kapitalo rinką ir draudžia teikti paslaugas, būtinas tam tikroms naftos operacijoms vykdyti. Bendrasis Teismas patvirtino šias priemones remdamasis tuo, kad jų tikslas atitinka Sąjungos užsienio politiką ir kad laisvės užsiimti verslu ir atitinkamų įmonių nuosavybės teisės suvaržymas negali būti laikomas neproporcinga priemone.

→ [2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas Rosneft ir kt. / Taryba, T-715/14, ir kt.](#)

Be to, Bendrasis Teismas patvirtino buvusio Egipto prezidento **Hosni Mubarak ir jo šeimos narių** lėšų įšaldymo priemonių, priimtų po 2011 m. sausio mėn. politinių įvykių Egipte, galiojimo pratęsimą. Iš tiesų, Taryba turėjo pakankamai informacijos apie politines ir teises aplinkybes Egipte, taip pat apie teismo procesą prieš Mubarako šeimą dėl Egipto valstybinių lėšų pasisavinimo, kad pratęstų jų turto įšaldymo priemonių galiojimą.

→ [2018 m. lapkričio 22 d. sprendimai Saleh Thabet ir Moubarak ir kt. / Taryba, T-274/16 ir T-275/16](#)

→ [2018 m. gruodžio 12 d. Sprendimas Moubarak / Taryba, T-358/17](#)

Galiausiai, Bendrasis Teismas priėmė sprendimą dėl ribojamųjų priemonių, taikomų kitiems asmenims ir įmonėms dėl demokratijos padėties Ukrainoje, Sirijoje, Šiaurės Korėjoje ir Egipte, galiojimo.

- 2018 m. kovo 22 d. Sprendimas Stavytskyi / Taryba, T-242/16
- 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimas Azarov / Taryba, T-190/16
- 2018 m. birželio 6 d. Sprendimas Lukash / Taryba, T-210/16
- 2018 m. birželio 6 d. Sprendimas Abruzov / Taryba, T-258/17
- 2018 m. liepos 11 d. Sprendimas Klyuyev / Taryba, T-240/16
- 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimas Kaddour / Taryba, T-461/16
- 2018 m. birželio 19 d. Sprendimas HX / Taryba, T-408/16
- 2018 m. kovo 14 d. sprendimai Kim ir kt. / Taryba ir Komisija, sujungtos bylos T-533/15 ir T-264/16
- 2018 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas Ezz ir kt. / Taryba, T-288/15





„Brexit“

2018 m. Teisingumo Teismas sprendė ir dėl galimybės atšaukti „Brexit“, ir dėl Tarybos sprendimo pradėti derybas dėl „Brexit“ sąlygų teisėtumo, taip pat dėl Jungtinės Karalystės valdžios institucijų išduotų Europos arešto orderių vykdymo.

Kelių Škotijos parlamento, Jungtinės Karalystės parlamento ir Europos Parlamento narių prašymu Škotijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą siekdamas išsiaiškinti, ar, jei **Jungtinė Karalystė nuspręstų likti Sąjungoje**, ši valstybė narė galėtų vienašališkai, t. y. be Sąjungos ar kitų valstybių narių sutikimo, atšaukti savo ketinimą išstoti iš Sąjungos. Teisingumo Teismas į šį klausimą atsakė teigiamai: toks atšaukimas reikštų, kad Jungtinė Karalystė lieka Europos Sąjungoje nepakitusiomis sąlygomis, kiek tai susiję su jos, kaip valstybės narės, statusu.



2018 m. gruodžio 10 d. Sprendimas *Wightman ir kt.*, C-621/18

2016 m. Jungtinė Karalystė išdavė du **Europos arešto orderius** prieš asmenį, siekdama vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už sunkius nusikaltimus. Airijoje sulaikytas asmuo pateikė prieštaravimus dėl jo perdavimo Jungtinei Karalystei, grįsdamas juos tuo, kad dėl „Brexit“ jis neteks pagrindinių teisių, suteikiamų Sąjungos teisėje asmenims, dėl kurių išduodami tokie orderiai. Gavęs Airijos teismo prašymą šiuo klausimu, Teisingumo Teismas pripažino, kad jeigu nėra svarių ir neginčijamų motyvų, leidžiančių manyti, jog kyla pavojus, kad po „Brexit“ asmuo, dėl kurio išduotas šis orderis, gali netekti šių garantijų, Jungtinės Karalystės valdžios institucijų išduotas orderis turi būti vykdomas, kol Jungtinė Karalystė yra Sąjungos valstybė narė.



2018 m. rugsėjo 19 d. Sprendimas *RO*, C-327/18 PPU



Institucinė teisė

Sąjungos teisėje nustatytos teisės ir pareigos ne tik valstybėms narėms, įmonėms ir asmenims, bet ir Sąjungos institucijoms. Iš tiesų šios institucijos turi veikti pagal nustatytas teisės normas, o Sąjungos teismai tikrina, ar tų normų laikomasi. Siekiant išsaugoti visuomenės pasitikėjimą institucijų veikla ir autoritetu, labai svarbu, kad institucijos priimami aktai būtų teisėti – ar tai būtų teisėkūros procedūra priimtas aktas, ar mokėjimas iš Sąjungos biudžeto.

Viena Europos Parlamento narė 2010–2016 m. įdarbino **Parlamento nario padėjėją** ir jos atlyginimui išmokėti gavo beveik 300 000 EUR. Kadangi ji neįrodė, jog įdarbintas asmuo faktiškai vykdė šią veiklą, Parlamentas pareikalavo iš Parlamento narės grąžinti gautą sumą. Bendrasis Teismas patvirtino Parlamento sprendimą remdamasis tuo, kad Parlamento narė neįrodė, jog jos padėjėja iš tiesų dirbo.

→ 2018 m. birželio 19 d. Sprendimas *Le Pen* / Parlamentas, T-86/17

Pagal Sąjungos teisę milijonas piliečių iš bent ketvirtadalio valstybių narių gali imtis iniciatyvos paraginti Komisiją pasiūlyti Sąjungos teisės aktų leidėjui priimti teisės aktą. Tokia **Europos piliečių iniciatyva** „Vienas iš mūsų“ pradėta siekiant nutraukti veiklos, galinčios baigtis žmogaus embriono sunaikinimu, mokslinių tyrimų ir visuomenės sveikatos srityse Sąjungos finansavimą. Nors iniciatyva surinko reikiamą milijoną parašų, kad būtų galiojanti, Komisija nusprendė nesiimti jokių veiksmų. Tuomet iniciatyvos autoriai šį sprendimą užginčijo Bendrajame Teisme. Bendrasis Teismas atmetė ieškinį, nusprendęs, kad sprendimas buvo pakankamai pagrįstas ir Europos piliečių iniciatyva negali įpareigoti Komisijos pateikti pasiūlymą dėl teisės akto.

→ 2018 m. balandžio 23 d. Sprendimas *One of Us* ir kt. / Komisija, T-561/14



Galimybė susipažinti su dokumentais

Galimybė susipažinti su dokumentais yra esminė Europos institucijų skaidrumo politikos dalis. Visi Europos Sąjungos piliečiai ir gyventojai turi teisę susipažinti su Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų dokumentais, išskyrus išimtis.

Bendrasis Teismas panaikino Parlamento sprendimą neleisti susipažinti su dokumentais, kuriuose pateikta informacija apie institucijų pozicijas dėl vykstančių bendro sprendimo procedūrų. Jei neįrodo, kad leidimas susipažinti su visais šiais dokumentais gali pakenkti sprendimų priėmimo procesui, Parlamentas, gavęs konkretų prašymą, iš principo turi leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su vykstančiais **trišaliais dialogais** (neformalus trišaliai Parlamento, Tarybos ir Komisijos posėdžiai dėl teisėkūros pasiūlymų). Dėl lemiamos trišalių dialogų reikšmės teisėkūros procese vykdant jų darbus būtina visapusiškai užtikrinti teisę susipažinti su dokumentais.



2018 m. kovo 22 d. Sprendimas byloje *De Capitani* / Parlamentas, T-540/15

B | SVARBIAUSI TEISMINĘ VEIKLĄ APIBŪDINANTYS SKAIČIAI – TEISINGUMO TEISMAS

Į Teisingumo Teismą iš esmės gali būti kreipiamasi:

- pateikiant **prašymą priimti prejudicinį sprendimą**, kai nacionaliniam teismui kyla abejonių dėl Sąjungos institucijos priimto teisės akto aiškinimo ar galiojimo. Tuomet nacionalinis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir kreipiasi į Teisingumo Teismą, o šis priima sprendimą dėl to, kaip turi būti aiškinamos atitinkamos nuostatos, arba dėl jų galiojimo. Teisingumo Teismui priėmus sprendimą, kuriame pateikiamas išaiškinimas, nacionalinis teismas gali išspręsti jo nagrinėjamą ginčą. Bylose, kuriose atsakymo reikia labai skubiai (pvz., bylose dėl prieglobsčio, sienų kontrolės, vaikų grobimo ir pan.), numatyta **prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra (PPU)**;
- pateikiant **apeliacinį skundą** dėl Bendrojo Teismo priimtų sprendimų; tai teisių gynimo priemonė, kuria naudojantis Teisingumo Teismas gali panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą;
- pareiškiant **tiesioginį ieškinį**, kuriuo visų pirma:
 - prašoma panaikinti Sąjungos aktą (**ieškinys dėl panaikinimo**) arba
 - siekiama, kad būtų konstatuota, jog valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę (**ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo**). Jeigu valstybė narė nevykdo teismo sprendimo, kuriuo konstatuota, kad ji neįvykdė įsipareigojimų, gali būti pareiškiamas antras ieškinys, vadinamasis ieškinys dėl „dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo“; šiuo atveju Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją;
- prašant pateikti **nuomonę** dėl susitarimo, kurį Sąjunga ketina sudaryti su trečiąja valstybe arba tarptautine organizacija, atitiktis Sutartims. Tokį prašymą gali pateikti valstybė narė arba Europos Sąjungos institucija (Parlamentas, Taryba ar Komisija).



849 gautos bylos

Prašymai priimti prejudicinį sprendimą

568

iš jų

19

PPU

Pagrindinės valstybės narės, iš kurių gauti prašymai priimti prejudicinį sprendimą:

Vokietija: **78** Ispanija: **67** Belgija: **40**
 Italija: **68** Prancūzija: **41**

Tiesioginiai ieškiniai

63

iš jų

57

ieškiniai dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir

2

ieškiniai dėl „dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo“

Apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo sprendimų

199

Nemokamos teisinės pagalbos prašymai

6

Bylos šalis, kuri negali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.





760 išnagrinėtų
bylų

Prašymų priimti prejudicinį sprendimą

520

iš jų

11

PPU

Tiesioginių ieškinių

60

iš jų

30

konstatuota įsipareigojimų
neįvykdymo atvejų prieš 17
valstybių narių

iš jų

5

sprendimai dėl „dvigubo
įsipareigojimų neįvykdymo“

Apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo sprendimų

165

iš jų

27

skundų atveju panaikintas Bendrojo
Teismo priimtas sprendimas

Vidutinė proceso trukmė



15,7

mėnesio

Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros



3,1

mėnesio

Pagrindinės nagrinėtos sritys

- 33** Aplinka
- 74** Intelektinė ir pramoninė nuosavybė
- 77** Judėjimo ir įsisteigimo laisvės
bei vidaus rinka
- 41** Konkurencija ir valstybės pagalba
- 74** Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė
- 58** Mokesčiai
- 12** Muitų sąjunga
- 42** Socialinė teisė
- 38** Transportas
- 19** Vartotojų apsauga
- 15** Žemės ūkis





BENDRASIS TEISMAS

Bendrasis Teismas pirmąją instanciją nagrinėja **fizinių** arba **juridinių asmenų (įmonių, asociacijų ir kt.)** ir **valstybių narių** pareikštus tiesioginius ieškinius dėl Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų aktų ir tiesioginius ieškinius dėl institucijų ar jų tarnautojų padarytos žalos atlyginimo. Didelė dalis jo nagrinėjamų ginčų yra ekonominio pobūdžio: dėl intelektinės nuosavybės (Europos Sąjungos prekių ženklai ir pramoninis dizainas), konkurencijos, valstybės pagalbos ir bankų ir finansinės priežiūros.

Bendrasis Teismas taip pat turi jurisdikciją viešosios tarnybos srityje spręsti Europos Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus.

Dėl Bendrojo Teismo sprendimų Teisingumo Teisme galima pateikti apeliacinį skundą; jis pateikiamas tik dėl teisės klausimų.



834 gautos
bylos

Tiesioginiai ieškiniai

732

iš jų:

70

valstybės pagalbos ir konkurencijos srityje (apima 4 valstybių narių pareikštus ieškinius)

301

dėl intelektinės ir pramoninės nuosavybės

268

kiti tiesioginiai ieškiniai (apima 18 valstybių narių pareikštų ieškinių)

93

viešosios tarnybos srityje

Teisinės pagalbos prašymai

49



Bylos šalis, kuri negali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.



1 009 išnagrinėtos bylos

Tiesioginiai ieškiniai

893

iš jų:

123 valstybės pagalbos ir konkurencijos srityje

349 dėl intelektinės ir pramoninės nuosavybės

110 viešosios tarnybos srityje

434 kiti tiesioginiai ieškiniai

Apeliaciniai skundai dėl Tarnautojų teismo sprendimų

9

iš jų

7 skundų atveju nuspręsta panaikinti Tarnautojų teismo sprendimą

Igyvendinant Europos Sąjungos teismų struktūros reformą, 201m. rugpjūčio 31 d. nustojo veikti 2004 m. įsteigtas Tarnautojų teismas. Tą dieną nebaigtos nagrinėti bylos perduotos Bendrajam Teismui, kuris nuo 201m. rugsėjo 1 d. turi jurisdikciją nagrinėti tarnautojų bylas.

Vidutinė proceso trukmė



20

mėnesių

Sprendimai, dėl kurių pateiktas apeliacinis skundas Teisingumo Teisme

27 %

1 333

Dar neišnagrinėtos bylos
(2018 m. gruodžio 31 d.)

Pagrindinės nagrinėtos sritys

8 Aplinka

127 Ekonominė ir pinigų politika

30 Galimybė susipažinti su dokumentais

322 Intelektinė ir pramoninė nuosavybė

68 Konkurencija

162 Pareigūnų tarnybos nuostatai

60 Ribojamosios priemonės

219 Valstybės pagalba

22 Viešieji pirkimai

43 Žemės ūkis







ATVIRUMO IR BENDRADARBIAVIMO METAI

3



A | SVARBIAUSI RENGINIAI

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo dialogas su nacionaliniais teismais ir Europos piliečiais neapsiriboja teismo procesu – jį kasmet papildo įvairialypis bendravimas.

Šiuo požiūriu 2018-aisiais vyko daug susitikimų ir diskusijų, padėjusių skleisti informaciją apie Sąjungos teisę ir jurisprudenciją bei ją suprasti.

Balandžio

13 d.

**KONKURSO
„EUROPEAN LAW
MOOT COURT
COMPETITION“
FINALAS**



Jau beveik 30 metų European Law Moot Court Society organizuojamas Europos teisės teismo proceso inscenizacijos konkursas „European Law Moot Court Competition“ – tai konkursas, kurio tikslas skatinti teisės studentus gilinti Europos Sąjungos teisės žinias. Šio konkurso, kuris laikomas vienu prestižiškiausių pasaulyje, finalas kiekvienais metais vyksta Teisingumo Teisme, kur iš Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo narių sudarytos komisijos akivaizdoje vykstančių teisminių ginčų metu varžosi studentų komandos iš visų Europos Sąjungos valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų. 2018 m. konkurso nugalėtojas – **Europos koledžo Briugėje** (Belgija) komanda. „Geriausio generalinio advokato“ ir „Geriausio Komisijos tarnautojo“ prizai atiteko atitinkamai Tyjl Eggenhuizen iš **Mastrichto universiteto** (Nyderlandai) ir Federica Velli – iš **Hagos universiteto** (Nyderlandai).

Gegužės

5 d.

INSTITUCIJOS
„ATVIRŲ DURŲ
DIENA“

Europos dienos, kuri švenčiama visose valstybėse narėse gegužės 9 d., minint Prancūzijos ministro Roberto Šumano 1950 m. gegužės 9 d. pasakytą kalbą, proga Europos Sąjungos Teisingumo Teismas rengia „atvirų durų dieną“. Šiame renginyje aktyviai dalyvauja daugiau kaip 180 savanorių Teisingumo Teismo pareigūnų, kurie lankytojus sveitingai ir įvairiomis kalbomis pasitinka, jiems teikia informaciją ir veda į aiškinamojo pobūdžio ekskursijas. Šis renginys piliečiams suteikia galimybę susipažinti su institucija, jos uždaviniais ir veikla, taip pat su pastato architektūra ir eksponuojamais valstybių narių paskolintais meno kūriniiais – taip užtikrinama Europos meno ir kultūros tradicijų sklaida. Šiais metais „atvirų durų dienas“ Europos Sąjungos Teisingumo Teismas rengė kartu su Europos investicijų banku (EIB). Teisingumo Teisme apsilankė per **2 200** lankytojų, kurie turėjo galimybę dalyvauti klausimų ir atsakymų sesijoje su Pirmininku K. Lenaerts.



Gegužės

23

–

26 d.

FIDE
KONGRESAS

Tarptautinė Europos teisės federacija (FIDE), kurią 1961 m. įkūrė šešios Europos Sąjungos valstybės narės steigėjos (Belgija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija ir Vokietija), šiandien vienija kiekvienos valstybės narės, šalių kandidačių ir Norvegijos bei Šveicarijos Europos teisės asociacijas. Kas dvejus metus rengiamas FIDE kongresas laikomas viena iš svarbiausių ir labiausiai pripažintų konferencijų Sąjungos teisės srityje. Jame dalyvauja apie 500 teisininkų, o tai sudaro sąlygas pripažintiems akademinės

bendruomenės atstovams susitikti su Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjais ir generaliniais advokatais, nacionalinių aukščiausiųjų teismų ir kitų teismų teisėjais, Sąjungos institucijų ir nacionalinių ministerijų pareigūnais, taip pat advokatais. Šiais metais Estorilyje (Portugalija) vykusiame XXVIII-ajame kongrese buvo nagrinėjamos trys pagrindinės temos: vidaus rinka ir skaitmeninė ekonomika, mokesčiai, valstybės pagalba ir konkurencijos iškraipymas, taip pat Sąjungos išorės politika.



Spalio

4 d.

BIBLIOTEKOS
STUDIJŲ
DIENA

Teisingumo Teismo biblioteka yra gerai žinoma Sąjungos teisės srities biblioteka. Studijų diena subūrė apie šimtą Europos Sąjungos teismo tinklo narių teismų bibliotekų, Europos teisinių bibliotekų ir kitų institucijų bei agentūrų atstovus aptarti iššūkių, su kuriais susiduria šiuolaikinės

teisės bibliotekos, visų pirma skaitmeninimo ir technologijų pažangos srityse. Šiuo renginiu sudarytos galimybės užmegzti bendradarbiavimą su kitomis bibliotekomis, kad būtų išplėsta dokumentų, su kuriais gali susipažinti naudotojai, pasiūla.



Lapkričio

18

-

20 d.

TEISĖJŲ
FORUMAS



Kiekvienais metais teisėjai iš įvairių valstybių narių teismų susirenka Teisingumo Teismo organizuojamame forume diskutuoti įvairiomis Sąjungos teisės temomis. Šio renginio, kuris pirmą kartą surengtas 1968 m., tikslas – stiprinti Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų teisminį dialogą, kuris, be kita ko, vyksta prašymų priimti prejudicinį sprendimą forma; juo taip pat siekiama sudaryti palankias sąlygas vienodam Sąjungos teisės taikymui ir sklaidai, nes būtent nacionaliniai teismai pirmiausia ją taiko jiems pateiktuose

nagrinėti ginčuose. Šiais metais forumė dalyvavo 155 nacionalinių teismų teisėjai: jie kartu su Teisingumo Teismo nariais aptarė prejudicinio sprendimo priėmimo procedūros, Pagrindinių teisių chartijos, prieglobsčio ir imigracijos, teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose, kovos su piktnaudžiavimu (mokesčių teisė, vartotojų teisė, darbuotojų komandiravimas) klausimus ir Bendrojo Teismo jurisprudencijos aktualijas.

OFICIALŪS VIZITAI Į TEISINGUMO TEISMĄ

Plėtodamas nuolatinį **Teisingumo Teismo**, kitų Sąjungos institucijų, tarptautinių teismų ir Sąjungos valstybių narių institucijų ir teismų institucinį bendradarbiavimą, 2018 m. Teisingumo Teismas priėmė už konkurenciją atsakingą Europos Komisijos narę Margrethe Vestager, už teisingumą, vartotojų reikalus ir lyčių lygybę atsakingą Komisijos narę Věra Jourová, Europos Parlamento narius Tiemo Wölken ir Monika Hohlmeier, taip pat „European Federation of Energy Law Associations“ (EFELA), Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) ir Europos aukščiausiųjų teismų advokatų tarybų asociacijos delegacijas.

Jis taip pat priėmė Airijos Attorney General Seamus Woulfe SC, Prancūzijos Valstybės Tarybos pirmininko pavaduotoją Bruno Lasserre, Belgijos Karalystės federalinį prokurorą Frédéric Van Leeuw ir Paryžiaus Respublikos prokurorą François Molins, taip pat Lenkijos aukščiausiųjų teismų teisėjų ir teisininkų, Suomijos Aukščiausiojo Teismo, Airijos Aukščiausiojo Teismo ir Kroatijos Konstitucinio Teismo ir Aukščiausiojo Teismo delegacijas.

Be to, jis priėmė Flandrijos parlamento ir Belgijos vokiškai kalbančios bendruomenės, Berliner Abgeordnetenhauses (Berlyno Atstovų Rūmai), Danijos Statsrevisorerne (Valstybės audito komitetas) ir Lietuvos Respublikos Seimo audito ir užsienio reikalų komitetų delegacijas.

Galiausiai Teisingumo Teisme apsilankė įvairūs asmenys iš valstybių narių, būtent: Liuksemburgo ministras pirmininkas ir Valstybės ministras J. E. Xavier Bettel (nuotrauka), Kroatijos

ministras pirmininkas J. E. Andrej Plenković, Vokietijos teisingumo ir vartotojų apsaugos federalinė ministrė Katarina Barley (nuotrauka), Kroatijos teisingumo ministras Dražen Bošnjaković ir Bulgarijos teisingumo ministrė Tsetska Tsacheva.

2018-aisiais **Teisingumo Teismo** delegacija apsilankė Europos Žmogaus Teisių Teisme Strasbūre, Liuksemburgo Aukštajame teisingumo teisme, vokiškai kalbančių konstitucinių teismų susitikime Sechser-Treffen (šešetukas) Karlsriūhėje (Vokietija), Jungtinės Karalystės Aukščiausiam Teisme ir Prancūzijos Valstybės Taryboje. Jis taip pat lankėsi Švedijoje, kur susitiko su Aukščiausiojo Teismo, Vyriausiojo administracinio teismo, Svea apeliacinio teismo ir Stokholmo apeliacinio administracinio teismo nariais. Vizito metu Teisingumo Teismo delegacija taip pat susitiko su Teisingumo kancleriu, teisingumo ir vidaus reikalų, užsienio reikalų ir Europos reikalų bei prekybos ministrais.

2018-aisiais **Bendrasis Teismas** priėmė Europos Žmogaus Teisių Teismo, Škotijos teisėjų ir Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) delegacijas.

Bendrojo Teismo delegacija taip pat apsilankė EUIPO Alikantėje (Ispanija) metinėje konferencijoje „IP Case Law Conference“, kurioje buvo nagrinėjami prekių ženklų ir dizaino materialinės ir proceso teisės klausimai.



NUOLATINIS DIALOGAS SU TEISĖS SPECIALISTAIS

- Teismo dialogo su nacionalinių teismų teisėjais palaikymas

Susitikta su daugiau kaip

2 400

nacionalinių teismų
teisėjų

- nacionalinių teismų teisėjai dalyvavo kasmetiniame teisėjų forume arba 6–10 mėnesių stažavosi Teisingumo Teismo nario kabinete
- Teisingumo Teisme rengti seminarai
- renginiai, skirti nacionaliniams teisėjams, dalyvaujantiems Europos teismų asociacijose ar teisminiuose tinkluose
- dalyvavimas aukščiausiųjų ir aukštesniųjų nacionalinių teismų iškilminguose metų pradžios renginiuose ir susitikimai su Europos aukščiausiųjų teismų pirmininkais arba pirmininkų pavaduotojais

- Skatinimas taikyti ir suprasti Sąjungos teisę

705



lankytojų grupės

išklausė prezentacijas apie teismo
posėdžius, kuriuose dalyvavo, arba
apie teismų veikimą

iš jų

197



teisės specialistų grupės

iš viso

3 825

 asmenys

303



stažuotojai teisininkai

453

išorės
vartotojai



studentai, tyrėjai, dėstytojai, kurie
atliko mokslinius tyrimus institucijos
bibliotekoje

GLAUDUS DIALOGAS SU EUROPOS PILIEČIAIS



19 493

lankytojai

iš jų

2 233

apsilankė per
„atvirų durų“
dieną



207

pranešimai spaudai

(t. y. iš
viso

2 259

kalbinės
versijos)

Kiekvienas pranešimas spaudai išverčiamas į kelias kalbas siekiant palengvinti valstybių narių žurnalistų darbą. Šiuos pranešimus galima rasti interneto svetainėje curia.europa.eu/jcms/PressReleases



490

išsiųstų žinučių Teisingumo
Teismo „Twitter“ paskyroje,

turinčiose
daugiau
nei

61 500

sekėjų

112



prašymų leisti susipažinti su
institucijos administraciniais
dokumentais ir istoriniais
archyvais

Apie

43 000



prašymų pateikti informacijos
per metus

NUOLATINIS OFICIALUS IR INSTITUCINIS DIALOGAS



29

oficialūs vizitai



3

iškilmingi posėdžiai





TEISINGUMĄ VYKDYTI PADEDANTI ADMINISTRACIJA

4



Teisingumo Teismo pirmininkui pavaldus kancleris, institucijos generalinis sekretorius, vadovauja administracijos tarnyboms.

Jis pasakoja apie tai, kaip tarnybos padeda vykdyti teisminę veiklą.

INSTITUCIJOS TARNYBOS: PROJEKTAS, SKIRTAS TEISMŲ VEIKLAI PAREMTI

2018 m. buvo iš esmės pertvarkyta institucijos administracinė struktūra (žr. langelį) siekiant įveikti dvejopą iššūkį, kurį lėmė, viena vertus, dėl privalomojo institucijų etatų mažinimo 2013–2017 m. laikotarpiu 6,5 % sumažėjęs tarnybų personalas, kita vertus, išaugęs teismų ir atitinkamai jiems padedančių tarnybų darbo krūvis.

Dėl šios naujos struktūros sudarytos sąlygos kurti **naujus sąveikos tarp įvairių tarnybų būdus** ir racionalizuoti darbo srautus, taip pat suvienyti tarpusavio pastangas bendro intereso srityse, visų pirma dėl visoms tarnyboms privalomai taikomų taisyklių iš esmės persvarstyti jų darbo metodus (pvz., įsigaliojus naujam asmens duomenų apsaugos reglamentui arba naujam institucijoms taikomam finansiniam reglamentui).

Nuo 2018 m. sausio 1 d. galiojanti nauja administracinė struktūra grindžiama trimis pagrindiniais tikslais:

- sudaryti sąlygas koordinuotai ir efektyviai naudoti institucijos žmogiškuosius ir materialiuosius išteklius; šią užduotį patikėta įgyvendinti Administravimo generaliniam direktoratui, kurį nuo šiol sudaro Žmogiškųjų išteklių ir personalo administravimo direktoratas, Biudžeto ir finansinių reikalų direktoratas bei Pastatų ir saugumo direktoratas;
- užtikrinti racionalų teisinės daugiakalbystės valdymą, taip pat jos gynimą bei skatinimą, imantis tikros daugiakalbystės iniciatyvos („Démarche multilinguisme“); ši užduotis pavesta Daugiakalbystės generaliniam direktoratui, kurį sudaro Vertimo žodžių direktoratas ir Teisinio vertimo direktoratas (žr. p. 61);
- užtikrinti informacijos saugojimą, dalijimąsi ja ir struktūrišką jos sklaidą dviem – instituciniu ir teisminiu – lygmenimis; tai pavesta atlikti naujam Informacijos generaliniam direktoratui (jį sudaro Bibliotekos direktoratas, Informacinių technologijų direktoratas ir Komunikacijos direktoratas).



Dėl šių pokyčių tarnybos turėjo iš naujo įvertinti, ar **jų teikiamos paslaugos atitinka** Europos teismų, specialistų ir piliečių lūkesčius. Visų pirma buvo imtasi nuodugniai išanalizuoti Tyrimų ir dokumentacijos tarnybos rengiamus leidinius, skirtus padėti vykdyti teisminę veiklą, taip pat analizės, indeksavimo ir jurisprudencijos sklaidos, ypač teisės specialistams ir akademikams, darbus. Be to, siekdama kuo geriau atsižvelgti į teisėjų ir šalių atstovų lūkesčius, institucija toliau stengiasi skaitmeninti dokumentų perdavimo srautus vykstant procesui, visų pirma per taikomąją programą *e-Curia* (žr. p. 60). Galiausiai, siekdamas kuo labiau atsižvelgti į piliečių susirūpinimą, Teisingumo Teismas pakeitė savo politiką dėl tam tikrų teisminių dokumentų skelbimo internete, kad būtų sustiprinta atitinkamų asmenų duomenų apsauga prejudicinėse bylose.

Be to, tarnybos dalyvauja plataus masto **techninių darbo įrankių modernizavimo** iniciatyvoje, kuri skirta užtikrinti didesnę integraciją ir horizontalias sąsajas. Šią iniciatyvą iliustruoja du reikšmingi pavyzdžiai teisminėje ir administracinėje srityje – paleista integruoto bylų valdymo informacinė programa ir tuo pačiu metu pradėtas administracinės dokumentų sistemos valdymo projektas.

Šis pertvarkymas taip pat neatsiejamas nuo **žmogiškųjų išteklių valdymo** pokyčių, kuriais siekiama atsisakyti susiskirstymo ir sudaryti sąlygas dalytis žiniomis ir informacija, taip pat užtikrinti didesnę lygybę, kiek tai susiję su darbuotojų karjeros eiga. Mokymų vadovavimo srityje pasiūlos išplėtimas, „job shadowing“ bandymai tarp skyrių, dažnesnis darbuotojų delegavimas ir didesnis dėmesys darbuotojų moterų galimybėms užimti vadovaujamas pareigas – visa tai yra projekto, kuriame dalyvauti buvo pakviesti pareigūnai ir tarnautojai, pavyzdžiai.

Vis dėlto, nepalaujamai siekdama efektyvumo, institucija neapsiribojo savo administracinės struktūros ir tarnybų veiklos pertvarkymu. Ji taip pat nutarė stiprinti **bendradarbiavimą su išore**, siekdama skatinti dalytis gerąja patirtimi ir nuomonėmis su kolegomis.

Europos Sąjungos teismo tinklo, apimančio 28 valstybių narių konstitucinius ir aukščiausiuosius teismus bei Teisingumo Teismą, sukūrimas ir jo narių bendradarbiavimo platformos veiklos pradžia 2018 m. sausio mėn. yra reikšminga priemonė bendradarbiavimo srityje siekiant teisingumo kokybės ir spartos. Ji suteikia teismams – tinklo nariams galimybę ieškoti naujų bendradarbiavimo būdų tarp atitinkamų jų tarnybų, palengvinti stebėsenos veiklą ar sutelkti pastangas bendro intereso darbams, kaip antai teisės srities moksliniai tyrimai.

Kitas sėkmingo bendradarbiavimo siekiant pagerinti paslaugų kokybę tiek vidaus, tiek išorės naudotojams pavyzdys yra Teisingumo Teismo Bibliotekos direktorato iniciatyva pradėti darbai su **Europos teisės srities bibliotekomis** – 2018 m. spalio mėn. surengta studijų diena, skirta iššūkiams, su kuriais susiduria teisės srities dokumentacijos tarnybos ir bibliotekos, aptarti. Ši iniciatyva taip pat sudarė sąlygas numatyti, kaip ateityje dar galėtų bendradarbiauti tarnybos, padedančios vykdyti teisminę veiklą.

Taigi Sutartyse numatytą teisminį dialogą Europos Sąjungos Teisingumo Teismas papildė instituciniu ir administraciniu dialogu, kuris leidžia plėtoti išskirtinius santykius su nacionaliniais teismais ir kartu sustiprinti Europos teisingumo, įskaitant jo labiausiai operatyvinius aspektus, įsitvirtinimą valstybių narių tradicijose ir praktikoje.

Alfredo Calot Escobar
Kancleris

EUROPOS SĄJUNGOS TEISMINIS TINKLAS

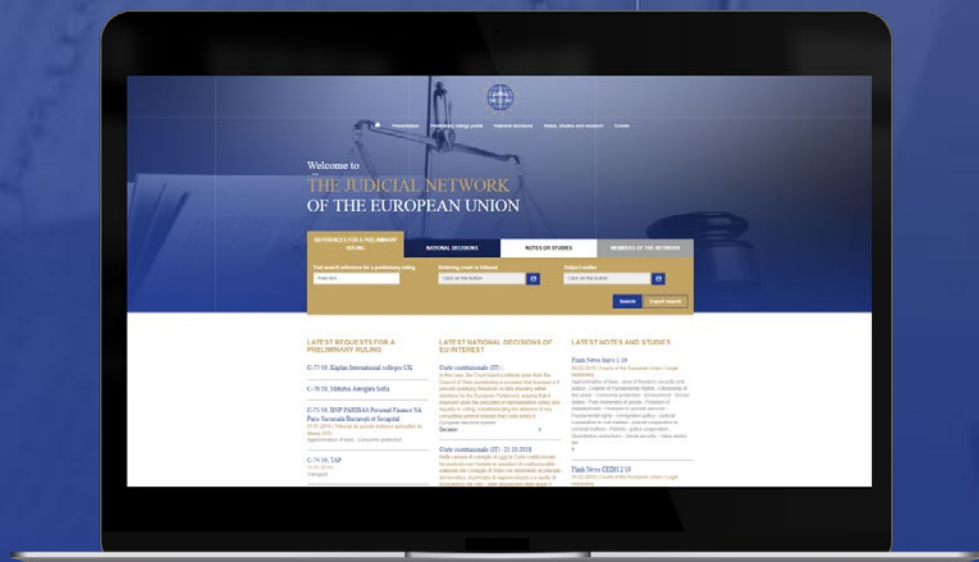
Europos Sąjungos teisminis tinklas buvo sukurtas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininko ir 28 valstybių narių konstitucinių ir aukščiausiųjų teismų pirmininkų iniciatyva 2017 m. minint 60-ąsias Romos sutarčių pasirašymo metines.

Šio tinklo sukūrimą lėmė 28 valstybių narių 72 aukščiausiųjų teismų ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bendras noras stiprinti nacionalinių teisėjų – Sąjungos teisės bendrosios kompetencijos teisėjų ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjų, kurie užtikrina vienodą jos aiškinimą, – dialogą siekiant kokybiško teisingumo ir asmenų teisių apsaugos Europoje.

Pirmasis šio tinklo įgyvendintas uždavinys – nuo 2018 m. sausio mėn., t. y. praėjus mažiau nei metams nuo jo paskelbimo, sukurta bendradarbiavimo platforma, prieinama visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis, kurioje Europos Sąjungos ir nacionalinių teismų teisėjai dalijasi vykdant savo užduotis atliktų darbų rezultatais.

Taip nacionaliniams teismams suteikta priemonė, leidžianti jų formuojamą jurisprudenciją ir atliktus tyrimus bei analizę padaryti prieinamus kolegoms, kad būtų pasidalyta žiniomis ir didinamas veiksmingumas. Ši priemonė taip pat padeda geriau suprasti nacionalines teisės sistemas, o tai teikia abipusę naudą siekiant bendro teisingumo, kuriuo gerbiamos ir Europos, ir nacionalinės tradicijos.

Šiuo metu tinklo platforma turi per 2 000 naudotojų valstybių narių konstituciniuose ir aukščiauosiuose teismuose. Atsižvelgdamas į šios platformos sėkmę ir joje esančių dokumentų įvairovę, Teisingumo Teismas nuo šiol ketina sudaryti galimybę plačiai visuomenei, taigi ir visiems teisės specialistams, susipažinti su visais dokumentais, kurie juos galėtų dominti vykdant savo veiklą. Tai bus įgyvendinta 2019 m. pabaigoje.





ASSENS DUOMENŲ APSAUGA PREJUDICINIO SPRENDIMO BYLOSE

Atsižvelgiant į tai, kad technologijų pažanga, *big data* ir interneto prieigos paplitimas kartu yra ir asmens duomenų apsaugos iššūkis, 2018-ieji įsimintini tuo, kad nacionaliniu ir Europos lygmeniu pradėtos taikyti naujos taisyklės, kuriomis, įtvirtinus tam tikrus Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pirmiau nustatytus principus, sustiprinta piliečių apsauga.

Atsižvelgdamas į šiuos pokyčius, 2018 m. Teisingumo Teismas priėmė naujas gaires, kuriomis sustiprinta bylos šalių apsauga skelbiant informaciją apie jo nagrinėjamas prejudicines bylas. Teisingumo Teismas nusprendė šiose bylose minimų fizinių asmenų vardus ir pavardes pakeisti neutraliais inicialais tiek pačiame bylos pavadinime, tiek internete platinamuose dokumentuose (bylų kalendoriuje, išvadose, sprendimuose, pranešimuose spaudai ir t. t.). Teisingumo Teismas taip pat rūpinasi, kad nebūtų jokių redakcinio pobūdžio elementų, kuriais remiantis būtų galima nustatyti šių asmenų tapatybę. Ši tvarka iš esmės taikoma visiems nuo 2018 m. liepos 1 d. gautiems prašymams priimti prejudicinį sprendimą, nebent dėl bylos ypatumų būtų pagrįsta taikyti kitokią tvarką.

Siekiant užtikrinti, kad kartu būtų paisoma teisingumo viešumo principo, šios priemonės neturi įtakos nei įprastiniam bylų nagrinėjimui teisme, nei proceso (ypač teismo posėdžių) eigai.

Taip Teisingumo Teismas kartu su valstybėmis narėmis, kurios jau padarė savo teisės sistemų pakeitimus, padeda stiprinti bylos šalių asmens duomenų apsaugą, kiek tai susiję su jo interneto svetainėje skelbiamais teisiniais dokumentais.



E-CURIA: MODERNI, VEIKSMINGA IR EKOLOGIŠKA KEITIMOSI TEISMINIAIS DOKUMENTAIS TAIKOMOJI PROGRAMA

e-Curia – tai interneto technologijomis grindžiama bendra Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo platforma. Ji leidžia elektroniniu būdu pateikti ir įteikti procesinius dokumentus. Nuo 2011 m., kai buvo įdiegta, *e-Curia* sulaukė didelio pasisekimo: prisijungimo paskyrų skaičius ir ja naudojantis pateiktų dokumentų procentas nuolat didėjo. Nuo 2018 m. gruodžio 1 d. Bendrajame Teisme 100 % dokumentų pateikiami per *e-Curia*.

Teigiamas naudotojų (advokatų ir atstovų) grįžtamasis ryšys, veiksmingumo padidėjimas dėl galimybės nedelsiant elektroniniu būdu keisti informaciją ir atsisakius mišraus formato (popierinio ir skaitmeninio) dokumentų tvarkymo, paskatino Bendrąjį Teismą toliau skaitmeninti procesą jo nagrinėjamosiose bylose.

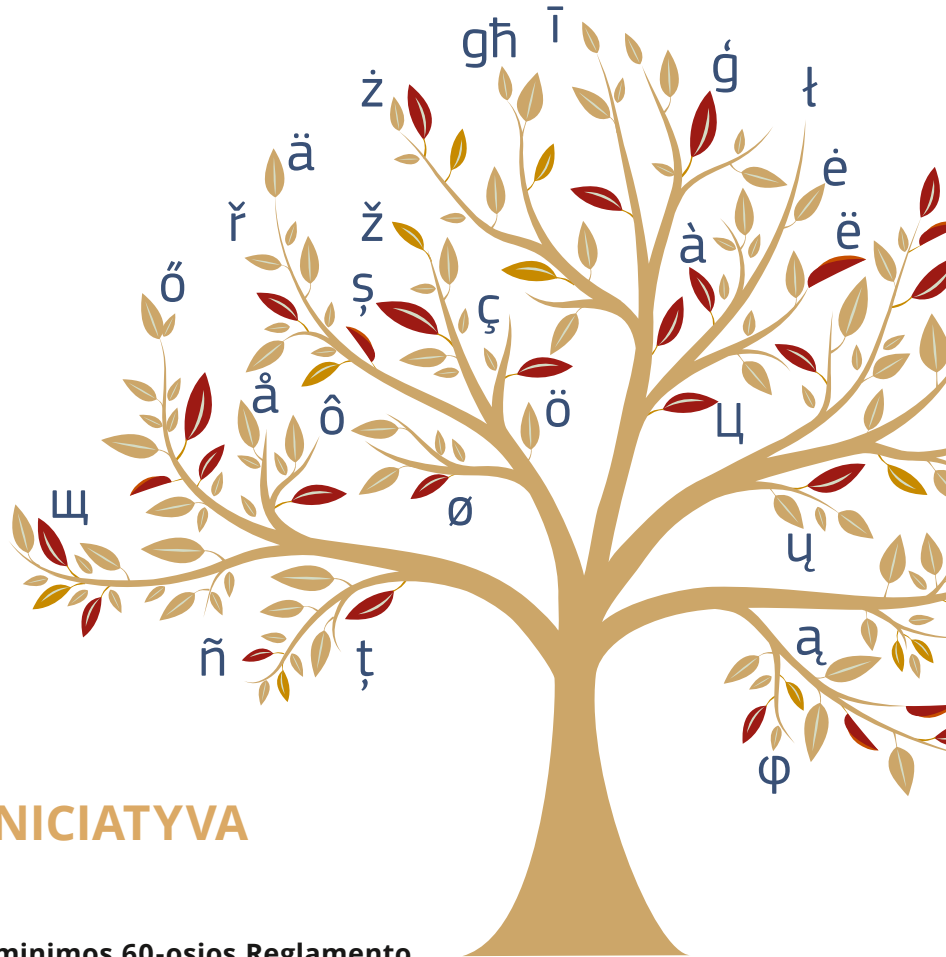
2018 m. liepos mėn. priėmus Procedūros reglamento pakeitimus ir naują sprendimą dėl procesinių dokumentų pateikimo ir įteikimo, *e-Curia* nuo 2018 m. gruodžio 1 d. tapo vienintelis keitimosi teisminiais dokumentais su šalimis būdas Bendrajame Teisme.

Tai galioja visoms bylos šalims (ieškovams, atsakovams ir į bylą įstojusioms šalims) ir visų rūšių procedūroms, įskaitant skubos procedūras. Paisant teisės kreiptis į teismą principo, paliktos tam tikros išimtys, visų pirma kai taikomąją programą techniškai neįmanoma naudoti arba kai ieškovas, kuriam neatstovauja advokatas, prašo nemokamos teisinės pagalbos.

Ši svarbi Bendrojo Teismo reforma turėtų būti naudinga ir teisingumo administravimui, nes padeda supaprastinti bylą nagrinėjimą, ir šalims, ir aplinkai.

Naudotojai gali naudotis *e-Curia* nemokamai ir perduoti dokumentus 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę. Išvengiama dokumentų popierine forma su keliais rinkiniais patvirtintų nuorašų vežimo į Liuksemburgą, o tai leidžia sumažinti anglies dioksido išmetimą į mūsų aplinką (žr. p. 64–65).





DAUGIAKALBYSTĖS INICIATYVA

Vos prasidėjus 2018 metams – jais minimos 60-osios Reglamento Nr. 1/58, nustatančio kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos Sąjungos institucijose, metinės – Teisingumo Teismas ėmėsi naujų daugiakalbystės skatinimo priemonių, vadinamų „Daugiakalbystės iniciatyva“. Ši iniciatyva apima įvairių veiksmų, kuriais padedama suprasti ir ginti daugiakalbystę teisės srityje, rengimą ir įgyvendinimą. Šie veiksmai yra aktyvios, plačios ir ilgalaikės komunikacijos kampanijos, kurioje be Daugiakalbystės generalinio direktorato (DGD) dalyvauja kelios kitos Teisingumo Teismo tarnybos, dalis.

Institucijai, kuriai pavesta užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos teisės, kurios aiškinimas ir taikymas iš esmės yra daugiakalbis, daugiakalbystė yra esminis procesinio lygiateisiškumo reikalavimas ir būtinas jos jurisprudencijos, kaip teisės šaltinio, sklaidą užtikrinantis veiksnys.

Teisingumo Teisme galiojanti kalbų vartojimo tvarka neturi analogo jokiame kitame pasaulio teisme: kadangi kiekviena iš (24) oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų gali būti proceso kalba, Teisingumo Teismas turi su bylos šalimis bendrauti jų kalba ir užtikrinti savo jurisprudencijos sklaidą oficialiosiomis Sąjungos kalbomis, juo labiau, kad prejudicinėse bylose jo jurisprudencija taikoma tiesiogiai ir turi viršenybę. Kad būtų įgyvendinta tokia visapusė daugiakalbystė, reikalinga užtikrinti 552 kalbų kombinacijas!

Siekdamas geriau atlikti savo užduotį, Teisingumo Teismas nusprendė nuo 2018 m. sausio 1 d. sujungti dvi lingvistines tarnybas – vertimo žodžiu ir teisinio vertimo raštu – į vieną Daugiakalbystės generalinį direktoratą. Šio administracinio pertvarkymo tikslas – didinti lingvistinės tarnybos veiksmingumą ir matomumą; jį papildė įvairios akcijos, skirtos plačiau informuoti ir paaiškinti apie daugiakalbystę kasdienėje Teisingumo Teismo veikloje, siekiant ją apginti.

ES teisė nėra nei tarptautinė, nei užsienio teisė, ji yra valstybių narių nacionalinės teisės dalis. Ja sukuriamos teisės ir pareigos kiekvienos valstybės narės piliečiams, kurie turi galėti apie jas sužinoti ir jas apginti savo kalba.

Igyvendinant „Daugiakalbystės iniciatyvą“ 2018 m. buvo sukurtas meninis filmas apie daugiakalbystę Teisingumo Teisme, kuriame pristatoma teisininkų lingvistų ir vertėjų žodžiu veikla, susijusi su teismo posėdžiais, jų darbiniai susirinkimai, praktiniai teisės užsiėmimai. Šis filmas, rodomas keliuose ekranuose, kurių kiekviename matoma viena teminė dalis, inauguruotas 2019 m. sausio mėn. Berlyno „Haus der Kulturen der Welt“ („Pasaulio kultūrų namai“), o po jo pristatymo surengta konferencija-debatai.

Daugiakalbystės iniciatyva bus nuolatinė; be kitų 2019 m. numatomų veiksmų, numatyta parengti leidinį, skirtą daugiakalbystei ir jos veikimui Teisingumo Teisme.

Panašu, kad 2019-ieji atneš daug naujovių, ypač technologinių, daugiakalbystės srityje, tad ši iniciatyva turėtų priminti nacionalinėms institucijoms ir visiems Sąjungos piliečiams, kad daugiakalbystė, ne tik siekiamybė ar būtinybė, visų pirma yra ir Europos Sąjungos, kuri gali didžiuotis savo kultūrine ir teisine įvairove, pranašumas, o svarbiausia – priemonė palaikyti kuo glaudesnius ryšius su savo piliečiais.

Tiesioginis veikimas ar tiesioginis taikymas

Sąjungos teisė taikoma valstybių narių teritorijoje: būtent jų valdžios institucijos turi užtikrinti tinkamą jos taikymą. Todėl, jei ginčas susijęs su Sąjungos teisės nuostata, nacionalinis teismas ne tik gali pats ją taikyti, bet ir privalo tai padaryti savo iniciatyva, kad apgintų šioje teisėje piliečiams ir įmonėms numatytas teises.

Viršenybė

Valstybės narės nusprendė pasidalyti dalimi savo kompetencijų Europos Sąjungos lygmeniu. Nacionalinės teisės ir Sąjungos teisės kolizijos atveju pastaroji turi viršenybę ir jai prieštaraujantys nacionaliniai įstatymai neturi būti taikomi.



TEISINGUMO TEISMAS „TWITTER“ TINKLE

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas dalyvauja „Twitter“ tinkle nuo 2013 m. balandžio mėn. Turėdamas dvi Komunikacijos direktorato tvarkomas paskyras, jis gali plačiau ir greičiau išplatinti informaciją apie savo teisminę veiklą. 2017 m. šios paskyros (viena prancūzų, kita anglų kalba) turėjo apie 42 000 sekėjų, o 2018 m. pabaigoje jų buvo daugiau nei 60 000 (tiksliai – 61 548). Šis 45 % padidėjimas, palyginti su praėjusiais metais, paaiškinamas aktyvesne komunikacijos socialiniuose tinkluose politika.

Jeigu anksčiau Teisingumo Teismas naudojosi „Twitter“ tinklu tik savo pranešimams spaudai platinti, šiandien savo žinutėmis jis siekia informuoti abonentus apie bylą, sulaukusių didelio žiniasklaidos susidomėjimo, eigą – praneša datas, kai gaunama byla, kada vyks teismo posėdis ir bus priimtas sprendimas šiose bylose. „Twitter“ žinutės taip pat skelbiamos kitomis aktualiomis temomis, pavyzdžiui, jomis pranešama apie svarbius įvykius Teisingumo Teisme, kaip antai iškilmingus posėdžius ar protokolinius vizitus.

Dėl socialinio tinklo funkcinių galimybių prie tinkle „Twitter“ skelbiamos informacijos gali būti pridėdamos nuotraukos, vaizdo įrašai ir nuorodos į pranešimus spaudai arba su atitinkama byla susijusius dokumentus. Todėl skelbiamas turinys yra dinamiškesnis ir patrauklesnis abonentams, o tai skatina juos dalytis „Twitter“ žinutėmis.

2018 m. buvo išsiųsta net 490 žinučių, palyginti su 350 žinučių praėjusiais metais.

Šis naujas dinamiškas ir aktyvus požiūris šiame socialiniame tinkle suteikia institucijai galimybę bendrauti beveik realiu laiku ir padeda geriau informuoti plačiąją visuomenę apie Teisingumo Teismo jurisprudenciją ir jos reikšmę.

Europos piliečiai, sekdami abiejose Teisingumo Teismo paskyrose skelbiama informaciją, gali ne tik gauti Teisminės veiklos naujienas, bet ir prisidėti prie šios informacijos platinimo.



INSTITUCIJA, KURIAI RŪPI APLINKA

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas jau keletą metų įgyvendina plataus užmojo aplinkosaugos politiką, kurios tikslas – atitikti aukščiausius tvarios plėtros ir aplinkos apsaugos standartus.

Institucija, įgyvendindama statybų projektus ir užtikrindama kasdienį jai suteiktų priemonių valdymą, nuolat rūpinasi aplinkos apsauga; tai liudija 2016 m. gruodžio 15 d. gautas EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) registracijos sertifikatas.

ES reglamentu numatytas EMAS sertifikatas, suteikiamas organizacijoms, atitinkančioms griežtus reikalavimus dėl jų aplinkos politikos ir pastangų saugoti aplinką bei užtikrinti tvarų vystymąsi, yra svarbus Teisingumo Teismo įsipareigojimų ekologijos srityje ir pasiekto aukšto aplinkosauginio veiksmingumo pripažinimas.



Teisingumo Teismas išsikėlė tikslą 2016–2018 m. laikotarpiu 10 % sumažinti pakartotinai panaudotinių atliekų, priskirtinų prie šios nerūšiuotų atliekų dalies, kiekį.

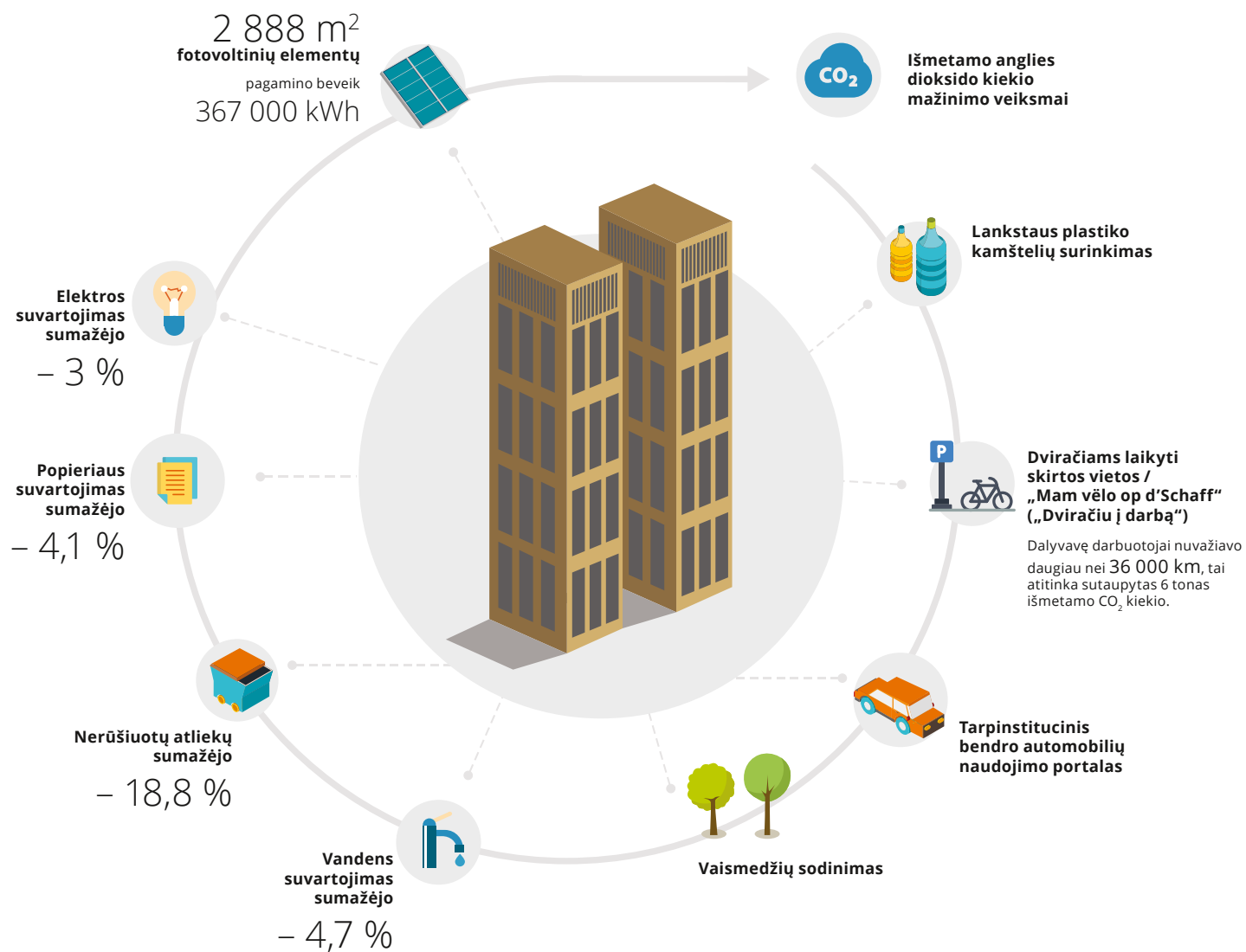


Tai, kad nuo 2018 m. gruodžio 1 d. taikomoji programa *e-Curia* (žr. p. 60) tapo vieninteliu Bendrojo Teismo ir šalims atstovaujančių asmenų keitimosi teisiniais dokumentais būdu, turės teigiamą poveikį aplinkai. Pavyzdžiui, jeigu 823 076 Bendrajam Teismui per *e-Curia* 2018 m. pateiktų procesinių dokumentų puslapiai būtų pateikti popierine forma kartu su rinkiniais patvirtintų kopijų (Bendrajame Teisme privalomos 3 kopijos ir tiek papildomų kopijų, kiek yra proceso šalių), tai būtų sudarę daugiau nei 4 mln. puslapių dokumentų, – kas atitiktų daugiau kaip 10 tonų popieriaus, – kuriuos, maža to, būtų reikėję fiziškai atgabenti į Liuksemburgą.



Atitinka 66 šeimų metinį elektros energijos poreikį

Vandens, atliekų, popieriaus ir elektros aplinkosaugos rodikliai atitinka 2017 m. rodiklius. Pokyčiai nurodyti lyginant su referenciniais 2015-aisiais metais.







ŽVILGSNIS Į ATEITĮ

5

IŠŠŪKIŲ IR NAUJŲ PERSPEKTYVŲ METAI

Nuolatos siekdamas didesnio našumo Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pastaraisiais metais įrodė, kad įmanoma nustatyti realistinius tikslus dėl procesinių terminų sutrumpinimo ir kartu užtikrinti teisingumą, kurio kokybė neabejotinai pripažįstama.

Įgyvendinant šį siekį 2019 m. pradama taikyti naujovė – apeliacinių skundų išankstinio priėmimo mechanizmas, skirtas tam tikrų kategorijų byloms, kuris sustiprins teisės taikymo kontrolės veiksmingumą ir kartu leis Teisingumo Teismui susitelkti dėmesį į bylas, kuriose keliama svarbūs teisės klausimai.

Be to, artimiausiais mėnesiais ypatingas dėmesys bus skiriamas Europos Sąjungos Bendrajam Teismui, kuris 2019 m. minės trisdešimtąsias metines. Sprendimą jį įsteigti Taryba priėmė 1988 m. spalio mėn., tačiau tik 1989 m. rugsėjo 25 d. pirmieji jo nariai pradėjo eiti pareigas. Šios metinės bus proga apžvelgti teismo, kuris atlieka esminį vaidmenį tikrinant, kaip laikomasi Sąjungos teisės, ir ypač reguliuojant Sąjungos ekonomines institucijas ir rinką, raidą.

2019
goals

1.

2.

3.

4.

7
ls



LIKITE
SU MUMIS!

6



Prisijunkite prie Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimų paieškos portalo per *Curia* interneto svetainę



curia.europa.eu

Sekite jurisprudencijos ir institucijos naujienas:



- skaitykite **pranešimus spaudai** šiuo adresu: **curia.europa.eu/jcms/PressRelease**
- užsisakykite Teisingumo Teismo **RSS sklaidos kanalą**: **curia.europa.eu/jcms/RSS**
- sekite institucijos **paskyrą Twitter'yje**: **@CourUEPresse** arba **@EUCourtPress**
- atsisiųskite taikomąją programą **App CVRIA** išmaniesiems telefonams ir planšetiniams kompiuteriams

Daugiau informacijos apie institucijos veiklą rasite čia:



- skaitykite interneto puslapį, skirtą **2018 m. metiniam pranešimui**: **curia.europa.eu/jcms/AnnualReport**
 - Metų apžvalga
 - Teisminės veiklos ataskaita
 - Valdymo ataskaita
- peržiūrėkite **pristatymus „YouTube“**



Susipažinkite su institucijos dokumentais:



- **istoriniai archyvai**: **curia.europa.eu/jcms/archive**
- **administraciniai dokumentai**: **curia.europa.eu/jcms/documents**

Apsilankykite Europos Sąjungos Teisingumo Teismo būstinėje:



- susidomėjusiems institucija siūlo specialias kiekvienos grupės interesus atitinkančias **vizitų programas** (dalyvavimas posėdyje, ekskursija su gidu po pastatą arba apžiūrėti meno kūrinius, studijų vizitas): **curia.europa.eu/jcms/visits**
- Kadangi egzistuoja **virtualios ekskursijos po pastatus** galimybė, apžiūrėti pastatų kompleksą taip pat galite neišvykdami iš namų: **curia.europa.eu/visit360/**

Norėdami gauti informacijos apie instituciją:



- parašykite mums užpildydami **užklausos formą**: **curia.europa.eu/jcms/contact**



EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS

TEISINGUMO TEISMAS
L-2925 LIUKSEMBURGAS
LUXEMBOURG
TEL. +352 4303-1

BENDRASIS TEISMAS
L-2925 LIUKSEMBURGAS
LUXEMBOURG
TEL. +352 4303-1

Teisingumo Teismo interneto svetainė: curia.europa.eu

Rankraštis parengtas 2019 m. vasario mėn.
Duomenys surinkti 2018 m. gruodžio 31 d.

Nei institucija, nei joks institucijos vardu veikiantis asmuo nėra atsakingas už toliau pateikiamos informacijos naudojimą.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos Teisingumo Teismas / Komunikacijos direktoratas.
Elektroninių leidinių ir žiniasklaidos skyrius
Europos Sąjungos leidinių biuras

© Europos Sąjunga, 2019
Nuotraukos © Georges Fessy
Leidžiama atgaminti nurodant šaltinį.

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos sąjungai, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

Print QD-AQ-19-001-LT-C - ISBN 978-92-829-2997-1 - ISSN 2467-1355 - doi10.2862/858328
PDF QD-AQ-19-001-LT-N - ISBN 978-92-829-2995-7 - ISSN 2467-1584 - doi10.2862/84484



EUROPOS SĄJUNGOS
TEISINGUMO TEISMAS

Komunikacijos direktoratas
Elektroninių leidinių ir žiniasklaidos skyrius

2019 m. balandžio mėn.

